

ICH BIN EIN BERLINER

- roman -

Gabriel Andronache

HERG BENET
PUBLISHERS

Gabriel Andronache

Ich bin ein Berliner

– roman –

HERG BENET
PUBLISHERS
2011

© 2011 Gabriel Andronache

© 2011 Herg Benet Publishers, pentru prezenta ediție

Ilustrație copertă: _badcat

Herg Benet Publishers

Str. Dr. Burghilea 22, sector 2, București, România

www.hergbenet.ro

editor@hergbenet.ro

ISBN eBOOK: 978-606-8335-15-5

Reproducerea integrală sau parțială a textelor nu este permisă fără acordul scris al deținătorului de drepturi de autor.

Lectura digitală protejează mediul
Versiune digitală realizată de elefant.ro

Soției mele, Carmen

Ich bin ein Berliner

Îi vedea cum stau înghesuiți în micul balcon, fumând țigară după țigară, învăluiți într-un nor de fum. Sclavi. Ăsta era primul cuvânt care i-a venit în minte. Apoi își spuse că, la urma urmei, nu are rost să-și mai împăneze gândurile cu un nou motiv de depresie. Știa prea bine că avea prostul obicei de a se lăsa impregnat de imagini și întâmplări dintre cele mai neplăcute, care prindeau rădăcini bine înfipite în scoarța cerebrală. Așa că își mută privirea dinspre grupul fumătorilor, plasând-o, ca de obicei, pe covorul ce se derula pe coridorul lung și pe care călca într-un pas măsurat, până la leneș.

Intră în toaletă, bucuros să constate că, de data aceasta, administrația o dotase cu hârtie igienică. Demnitatea micilor funcționari primise, așadar, un mic premiu din partea directorilor. Necesitățile igienice ale bipezilor anonimi ce trebăluiau prin birourile prăfuite fuseseră recunoscute și satisfăcute, chiar dacă pe jumătate, având în vedere că există un singur sul de hârtie la cele două cabine rezervate bărbaților. Deși unicul lucru pe care dorea să-l facă era o evacuare simplă și rapidă a vezicii, D. se instalează pe colacul lângă care fâșia de hârtie atârna ca un drapel pus la zile de sărbătoare națională. O privi atent, descoperind că striatiile de pe față erau diferite de cele de pe verso. Se gândi la ce folosește această demarcare grafică și palpabilă a celor două suprafețe. Avea timp suficient pentru o deducție logică și bine fundamentată. În jur era liniște. La un moment dat, neonul din tavan începu să pâlpâie, lucru care-i plăcu lui D., mereu amator de atmosfera de policier de mâna a doua.

D. reveni pe holul care străbătea ambele aripi ale Instituției, despărțite la mijloc de o amplă casă a scării, singura porțiune din clădire care îi

conferea acesteia luxul unei arhitecturi de bun gust, ce-i drept, îndoielnic. Pe acele scări intrau oaspeții de seamă ai Instituției, flancați de balustrade și coloane din marmură. Nota de somptuozitate era continuată câțiva metri pe hol, spațiu în care erau expuse o serie de tablouri înfățișând portretele foștilor conducători ai Instituției. Era zona cea mai întunecată a holului, dând chipurilor înrămate aluri misterioase. Semiobscuritatea îl liniștea pe D. Se simțea bine în orice loc umbros. Una dintre imaginile care îi dădea un anumit confort și la care apela ori de câte ori dorea o minimă relaxare era aceea în care se vedea întins pe o lespede rece de piatră, în mijlocul unei biserici părăsite și în ruină. Dacă ar fi fost închis într-o carceră umedă și întunecoasă, D. s-ar fi simțit în elementul său. Lipsa de sociabilitate îi definea pe deplin existența. Nu pentru că nu ar fi făcut față unor situații colocviale, ci pentru că, de cele mai multe ori, se vedea pus în postura de a fi în preajma unor caractere meschine. Iar efortul de a se face plăcut în compania acestor oameni îl obosea, dorindu-și, aproape nefiresc de insistent, singurătatea. Nu o singurătate lascivă, de natură hibernală, ci o solitudine tonifiantă, roditoare de optimism. Puținii prieteni din anturajul lui D. interpretau această retragere din avanpostul social ca pe o capitulare ce vădea o anumită lașitate, evident deloc măgulitoare pentru imaginea lui. Dacă în alte privințe D. s-ar fi simțit lezat de aprecierile negative împănate cu ironii ieftine la adresa comportamentului său, când venea vorba de apetența sa pentru izolare nu avea nici o reacție, o suverană durere în cot guvernând întreaga sa atitudine. Astfel, văzându-se ignorați cu desăvârșire, cârcotașii atât de meticuloși în analizarea metehnelor celor din jur abandonau rapid lupta în fața unui inamic greu de învins, indiferența.

În acea zi, D. revenise la birou după o scurtă perioadă de reclusiune, favorizată de un concediu de o săptămână aprobat cu lejeritate de către Șef. Această ușurință cu care i se spusese: „Nu e nici o problemă, D., poți pleca liniștit în concediu“, îl frapase. Șeful își manifesta foarte rar bunăvoința față de un angajat, iar amabilitatea cu care îi semnase cererea lăsa loc unei interpretări dintre cele mai pesimiste din partea lui D., care se simți, într-o anumită măsură, mai degrabă concediat. Drept pentru care, timp de o săptămână, sentimentul inconfortabil al unei eventuale excluderi din serviciu persistase cu o intensitate relativ constantă, ce-i drept din ce în ce mai temperată pe măsură ce se apropia ziua revenirii la slujbă. Când intrase în clădire, D. semnase aproape cu bucurie condica de prezență, zicându-și că, atâta timp cât numele său există încă acolo, totul era sub control. Chiar și salutul prompt al gardianului de la poartă îl interpretează ca pe o reconfirmare a oportunității prezenței sale pe ștatul de plată al Instituției. Respectul omului în uniformă care ponta zilnic chipurile a sute de funcționari nu i se păru deloc contrafăcut, impresie care îl liniști oarecum, făcându-l să urce cu o consistentă doză de optimism cele cincizeci și două de trepte până la etajul la care se afla biroul său. Ba chiar își permise extravaganța de a introduce o fisă în automatul de pe hol, în ideea de a bea un pahar de ceai înainte de program, ca mijloc de reconfortare, lucru pe care D. nu-l făcuse niciodată până atunci. Ceaiul era o porcărie, dar D. îl savură cu un aer degajat, încercând, pentru prima dată de când lucra în Instituție, să se conformeze alurii generale de plictis și abulie care îi însoțea pe toți Funcționarii, în orice activitate ar fi făcut.

Biroul era neschimbat, în sensul că emana același aer de fundătură. Încăperea, topită de

căldură încă de la primele ore ale dimineții, conținea patru mici mese de lucru, înghesuite de-a lungul pereților văruiți într-o culoare verzuie, pală, seacă. O fereastră îngustă oferea doar priveliștea zidului coșcovit al clădirii ce adăpostea registratura Instituției. Cerul putea fi văzut doar dacă îți aplecai trunchiul peste pervaz și priveai în sus. Un mic prăjitor de pâine, negru și tăcut, se odihnea pe o masă aflată sub fereastră. O pală de vânt mișca câteva hârtii abandonate pe una dintre mese.

Nici unul dintre colegii lui D. nu venise încă. Nici măcar bătrânul T., mereu prezent înaintea tuturor. D. se așeză la birou, deschizându-și calculatorul. Așteptă câteva secunde, privind absent harta orașului agățată pe peretele din fața lui, de altfel singurul obiect care decora încăperea. Ori de câte ori o privea, D. își imagina un contur mult extins al orașului, măbind virtual granițele acestuia peste câmpurile din apropiere. Noul oraș ar fi încadrat în perimetrul său câteva păduri, culmile unor dealuri, dar n-ar fi trecut de cele două lacuri din preajmă. D. se gândise la necesitățile de agrement ale locuitorilor noului oraș. Un lac înconjurat de o junglă urbană era de neconceput. D. stabilise și mărimea populației, care ar fi trebuit să crească de la 350.000 de locuitori, câți erau în prezent, la 1 milion. Această cifră i se părea ideală pentru un oraș care să nu fie nici o metropolă sufocantă prin dimensiunile enorme, nici cufundată în mediocritatea provincialismului. Noul oraș ar fi avut 5-6 canale de televiziune care să emită permanent, nu doar șase-șapte ore pe zi, cât funcționau cele trei posturi actuale. Evident, măcar unul dintre noile canale ar fi trebuit să aibă o acoperire națională, tocmai pentru a capta un interes cât mai larg asupra orașului. Bineînțeles, magistralele unui metrou se aflau și ele în planurile lui D., în viziunea acestuia ele definind noțiunea de oraș cu adevărat impozant. Numărul mediu

anual de turiști îl fixase la circa un milion. Luase ca reper Budapesta, Praga și Viena, care absorbeau în fiecare an circa 4-5 milioane de turiști. Față de cifrele actuale, care consemnau doar 20.000 de turiști străini pe an, milionul dorit de D. părea o creștere imposibil de realizat. Nu și dacă pe unul dintre dealurile care înconjurau orașul s-ar fi aflat un imens complex de clădiri vechi, dominate de un palat imperial. Pentru că și această iluzie arhitectonică sălășluia în mintea lui D. ori de câte ori se îndrepta către casă, privind nemulțumit clădirile triste și modeste de pe drum. Ei, cu un masiv palat imperial care să domine o urbe de un milion de locuitori, cu șase posturi de televiziune de largă audiență, cu un metrou dezvoltat pe trei-patru magistrale, cu circa 30-40 de hoteluri de calitate, cu un aeroport internațional deservind curse către douăzeci și cinci de destinații europene, orașul ar fi fost cu adevărat unul pe măsura aspirațiilor nemulțumitului cetățean D. Dar acest proiect grandios nu depășea stadiul de fantezie lesne închisă în sertarul viselor deșarte. D. revenea mereu la realitate, cu o notă de regret, și ea repede alungată de problemele cotidiene cu care se confrunta în cadrul vastei Instituții.

La fel se întâmplă și în acea zi, când telefonul de pe biroul său sună strident și o voce ștearsă întreabă de domnul T. Răspunsul lui D. fu alambicat, neștiind dacă să spună că acesta venise, dar lipsea temporar din birou, sau, pur și simplu, să recunoască faptul că, deși trecuse mai bine de o oră de la începutul obișnuit al programului, T. nu călcase încă pragul Instituției. Anonimul de la capătul celălalt al firului închise convorbirea înainte ca D. să aibă prezența de spirit de a întreba, totuși, cu cine vorbește. Timiditatea și lipsa de coerență în dialog ale lui D. erau proverbiale. D. își căuta cu greu cuvintele, mai ales când se afla pus într-o situație neprevăzută. Spontaneitatea nu era deloc punctul său forte. Gândindu-se la

telefonul care-l buimăcise, D. își aminti din nou de izolarea în care fusese treptat abandonat de către Șef. Când se angajase în Instituție, D. avea planuri mari, bazate pe un entuziasm cât se poate de legitim. A fi numit consilier de rangul trei la Departamentul Economic reprezenta de departe un motiv de amplă mândrie. Câteva zile după angajarea în funcție, D. arborase un aer sobru, important, pășind cu o anumită gravitate printre ceilalți umili slujbași. Preocupat de ideea de a da un randament cât mai bun, D. începu o lungă documentare vizavi de ceea ce presupunea activitatea sa de consilier economic. Rapoartele către Șef le întocmea în cel mai scrupulos mod cu putință, lucrând la ele acasă, până târziu în noapte. Chiar dacă Șeful citea în diagonală zecile de pagini scrise mărunt, fără să aibă nici o reacție notabilă, D. nu încerca sentimentul inutilității. Dimpotrivă, continua să-și bombardeze superiorul cu alte materiale, și mai voluminoase. În speranța că măcar câteva dintre ideile sale expuse în tomurile furnizate săptămânal vor fi preluate de către Șef și, cine știe, poate chiar puse în practică, D. așteptă nerăbdător în micul său birou, croindu-și un pedestal pe care încă nu avea curajul să se urce. Dar, după doi ani de muncă migăloasă, D. nu mai fusese căutat aproape deloc de către Șef. Dacă, la început, la fiecare două zile, intra în biroul acestuia, unde discutau diferite subiecte administrative, de vreo șase luni D. era ignorat cu desăvârșire. La început țăfnos și revoltat, D. a început să se lase cuprins de o dulce-amară resemnare, gândindu-se că, deși nu mai este băgat în seamă, măcar nu va mai trebui să muncească în halul în care o făcea înainte. Nu-și putea, totuși, explica această cădere în dizgrație, știind prea bine că eforturile sale de a menține ridicat standardul calitativ al muncii sale nu erau mai prejos decât ale altor Funcționari, cu atât mai mult decât ale celor doi nou veniți. Și, astfel, de circa o jumătate de an,

D. trăia sentimentul că plafonarea și rutina, despre care credea că nu le va cunoaște prea curând în Instituție, reușiseră să se insinueze adânc în programul său zilnic. Nimic nu i se părea mai găunos, mai umilitor și mai blestemat decât o slujbă în care mimai munca intelectuală. Asemăna totul cu o masturbare nesfârșită, lesne obositoare de creier și ducând la o epuizare fizică și psihică mult mai drastică decât actul sexual în sine. Doar discuțiile cu ceilalți colegi de birou, B. și N., mai reușeau să-l consoleze. N. fusese cândva în grațiile Șefului, dar, cine știe prin ce conjunctură, fusese tras pe linie moartă cu mult timp în urmă. De altfel, el chiar îl avertizase pe D. de o posibilă repetare a acestui lucru în cazul său. Și iată că prezicerile lui N. s-au adeverit, din păcate pentru marile ambiții ale lui D. Totuși, încă spera ca, măcar în ceasul al doisprezecelea, Șeful să revină la sentimente mai bune față de el și să-i aprecieze abilitățile prea puțin scoase la lumină. În această așteptare se afla zi de zi D., iar în vederea atingerii acestui obiectiv încerca să-și conserve energia intelectuală, făcând doar activități minore, de rutină. Își asumase exilul în categoria expiraților, sperând în marea revenire. Nimic nu-l ajuta în direcția asta, dar D. știa că poate conta pe potențialul imens al încăpățânării sale de a lupta cu morile de vânt și de a nu recunoaște, sub nici un chip, că se afla pe panta alunecoasă a ratării.

D. nu-și putuse niciodată explica succesul unor indivizi precum M. Arivist, lipsit de scrupule, uns cu toate alifiile, mereu prezent în mijlocul oricărei întâmplări care i-ar fi fost utile pentru construirea imaginii, M. devenise un personaj detestat de către Funcționari, ironizat pe ascuns și catalogat drept un clown cameleonic. E posibil ca multe dintre mormăielile și nemulțumirile spuse în șoaptă să fi ajuns și la urechile lui M., dar, chiar dacă s-ar fi întâmplat acest lucru, sigur nu l-ar fi deranjat. Dimpotrivă, ar fi avut confirmarea că, fără

îndoială, oamenii din jur nu merită nici o prețuire, cârcoteala lor fiind un motiv limpede de a-i supune unor permanente remarci zeflemiste. Totuși, M. aplică, cu mai mult sau mai puțin succes, unele tehnici și tactici securiste, având grijă să se informeze despre felul în care lumea gândea despre el. Chiar dacă nu află mare lucru, puținele informații care îi parveneau îi alimentau vanitatea, gândindu-se că nu degeaba oamenii își bat capul cu el. Expresii de genul „pupincuristul M.“ sau „sclavul M.“ mai răzbăteau pe ici, pe colo, savurându-le aproape masochist. Din acest punct de vedere, M. era un securist atipic, unul căruia îi plăcea să fie băgat în rahat de către cei din jur, spunându-și că este prețul plătit parvenirii, preț asumat și niciodată redus. Deseori luat peste picior de către Șef, M. își continua netulburat calea împlinirii sale machiavelice, cu o ambiție de invidiat. Până când chiar reuși să smulgă din partea Șefului o anumită apreciere a stilului său de a accede în cercurile puterii.

D. se gândea că nu va putea aplica vreodată acest model de succes carieristic. Deși avea și el o anumită doză de servilism combinată cu minuscule urme de ambiție, nu credea că s-ar fi pliat pe forma brevetată de M. Interiorizat și morocănos, D. nu putea în ruptul capului să preia din agitația perpetuă și insistența de a se face cunoscut, specifice lui M. Ciudat, deși nu nutrea planuri de mărire, D. se simțea pe undeva frustrat. Se simțea nedreptățit și din cauza lucrurilor pe care nu le dorea. De pildă, deși nu-și dorise niciodată să devină pilot, D. avea în sufletul său o nemulțumire legată de faptul că nu este pilot. Sau că nu a fost niciodată în Caraibe, deși nu i-ar fi plăcut deloc acolo. Paleta insatisfacțiilor generate de lucrurile nedorite, dar totuși râvnite în ascuns, era una largă. Ce nu voia să recunoască D. era faptul că toate acestea reprezentau semnele unei derive personale, a lipsei unui obiectiv concret în funcție de care să-

și ghideze viața. Absența unui reper suficient de atractiv ca să-i capteze atenția și să-l facă să-și direcționeze parcursul personal către acesta începuse să fie resimțită tot mai acut de către D., care se ferea să identifice cu exactitate cauza frustrărilor sale. Își spunea că e prea devreme pentru a medita profund asupra unor astfel de lucruri. Mereu făcuse așa cu orice situație care îi crease disconfort în viață. Amâna momentul în care să se gândească la soluții. Știa că trebuie să facă ceva, dar, pe de altă parte, îi plăcea să lase pentru mai târziu luarea unor decizii tranșante. Asta pentru că D. nu fusese niciodată apt pentru analize reci și lucide. Ezitant, îi trebuia o zi întreagă pentru a se hotărî dacă să meargă la frizer sau nu. Nu avea nici o părere limpede, nu-și exprima public nici o afirmație clară. Cântărea atent fiecare gând, luând în calcul toate variantele posibile de rezolvare a problemelor. Rezultatele erau previzibile. După îndelungi deliberări, lua decizia cea mai proastă, fapt care începea să-i macine încrederea de sine. Dar D. mergea mai departe, cu o piatră de moară legată de picior. Indecizia devenise a doua sa natură, iar el nu făcea nici un efort pentru a o risipi.

Poate că și această trăsătură îl convinsese pe D. că slujba din Instituție îi este cea mai potrivită. Spațiu al inactivității, al vorbelor în doi peri și a unei totale lipse de viziune, Instituția părea o gazdă primitoare pentru cei ca D. Îi primea la sânul său uriaș, oferindu-le perspectiva unui trai liniștit, anesteziat sub vrafurile de dosare nemișcate de ani de zile. În Instituție, adevărata citadelă a birocrăției, lentoarea procesului de luare a deciziilor reprezenta o regulă nescrisă, de la care nimeni nu se abătuse vreodată. Dincolo de această cutumă, exista o regulă supremă: incompetența directorială, transmisă, pe alocuri, și subalternilor. Cu cât un director era mai lipsit de aptitudini, cu atât era mai trufașă alura sa. Cei zece directori ai

Instituției confirmau pe deplin butada potrivit căreia în fiecare prost poți vedea un viitor șef. Doar că ei depășiseră de mult stadiul de potențial, fiind foarte actuali și foarte prezenți în viața Instituției, desfășurându-și în voie incommensurabilele resurse de incompetență. Deranjant pentru orgoliul lui D. era faptul că majoritatea directorilor erau de aceeași vârstă cu el sau poate chiar mai tineri. A fi condus de un idiot mai în vârstă ar fi fost o postură tolerată de către D., dar ipostaza de a se face preș în fața unor inși tineri era inacceptabilă.

Aparatul de conducere era secondat de un corp de consilieri format din funcționari docili și în stare să facă orice pentru a se remarca în fața Șefului. Iar în categoria lui „orice“ intra o gamă largă de intrigi și lovituri de culise dintre cele mai mizerabile. De asemenea, D. nu-și putea explica defel apetența consilierilor pentru atingerea celor mai favorabile posturi de pupat dosul Șefului. I se părea o întreprindere stupidă, un țel aflat sub nivelul demnității umane, o întoarcere la întunericul gândirii omului aflat în peșteră. D. nu se era deloc în relații bune cu grupul respectiv, fapt care-i complica poziția în cadrul Instituției, deloc primitoare cu cei care nu se conformau ritualului general de adulare a Șefului.

Din indiferență, dar și dintr-un minim spirit justițiar, D. nu luase în seamă starea de spirit slugarnic care domnea în Instituție. Rezistent la cizma șefilor, D. avea rareori accese de personalitate, frecvența lor fiind invers proporțională cu violența cu care se manifestau. Colegii îl avertizaseră nu numai că era penibil în frondele sale, dar și că se expunea inutil în fața atotputernicilor directori. În minusculul birou cufundat într-o aripă a Instituției, protestele lui D. răsunau doar cinci minute, după care el se calma, dezamăgit de lipsa de susținere din partea celor din jur. Dându-și seama de deșertăciunea atitudinii

sale, D. își relua cuminte locul la calculator, în aceeași poziție aplecată și concentrată asupra monitorului. Silueta se reintegra firesc în tiparul antropologic al încăperii, unde verticalitatea coloanei vertebrale nu făcea parte din anatomia funcționarilor. Cu spatele îndoit, D. frământa apoi tastatura la nesfârșit, cotrobăind pe internet după tot felul de fleacuri, până reușea să-l anihileze pe micul rebel trezit intempestiv de un acces de personalitate.

Această frână aplicată defulării îl făcea pe D. să conștientizeze tot mai mult statutul său de mică roțiță dintr-un angrenaj care-l domina fără drept de apel. Supunerea prin inutilitate părea a fi politica de spălare a creierelor promovată de către mai marii Instituției. Orice inițiativă era înăbușită în fașă. Fiecare idee pusă pe tapet de către vreun funcționar rătăcit era analizată rapid de către șeful său direct, primind invariabil un răspuns negativ. Maniera de respingere diferea de la caz la caz. Cu cât ideea era mai revoluționară, cu atât funcționarul care o emitea era izbit mai puternic de perete de către plutonul inchizitorial format din cei zece Directori. În schimb, dacă propunerea funcționarului vădea semne de banalitate, nepunând în pericol stabilitatea aparatului de conducere, acesta era privit cu compasiune, luat ușor de mână și evacuat din încăpere cu amabilitatea care se manifestă de obicei față de un individ cu mințile rătăcite. Sistemul de cenzură a oricărei inovații, a oricărei evadări din rutină, era foarte bine pus la punct și dăduse rezultate de succes.

În superficialitatea lui, dublată de o vanitate bolnăvicioasă, D. căuta pripit oglinzi care să-i reflecte personalitatea într-o manieră mai mult sau mai puțin credibilă. De aici și nevoia sa permanentă de a intra în contact cu diverși oameni aparținând unor elite intelectuale suficient de bine amplasate în luminile reflectoarelor mondene.

Lipsit de prieteni reali, D. căuta protecția și amicitia virtuală a unor oameni pe care, fără îndoială, îi admira, deși nu îi întâlnise niciodată. Așa era și cazul lui E., distins comentator politic, carismatică prezență pe canalele de televiziune, la vederea căruia D. devenea brusc atent, simțind că vorbele acestuia trezesc în el o admirație fără rezerve. Analistul politic avea harul de a vorbi în așa fel încât nu putea fi contrazis de către nimeni, iar dacă cineva totuși o făcea, era lesne pus în dificultate de replicile tăioase ale interlocutorului versat. Pe D. îl impresiona dexteritatea verbală a domnului E., cu atât mai mult cu cât, pentru el, exercițiul discursului public reprezenta o corvoadă pe care o evita cu dârzenie. O rafală de talk-show-uri politice manifestată plenar pe durata unui singur weekend grăbi intenția lui D. de a lua legătura cu simpaticul domn E. Alese calea cea mai la îndemână, concepând o timidă abordare prin intermediul emailului. D. miza pe o bogată corespondență ulterioară acestui prim mesaj, schimb epistolar menit a-i da impresia unei prietenii la cataramă cu domnul E. Spre plăcuta sa surprindere, magul televiziunii îi răspunse la prima misivă electronică, acceptând ideea unei corespondențe.

Entuziasmat, D. scrisese un al doilea mesaj, în care, cuprins de frenezie, expuse o întortocheată istorisire a evenimentelor care i se întâmplaseră în ultima vreme. Apoi dormi foarte liniștit, mulțumit de spovedania făcută unui personaj căruia ar fi fost în stare să-i pună pe tavă informații despre întreaga sa viață. Trăia un sentiment cu totul nou. În foarte scurt timp, găsisese în persoana domnului E. un imens receptacul al frustrărilor și așteptărilor sale. Un duhovnic inteligent, influent, carismatic. Lipsa contactului vizual, a oricărei apropieri concrete între cei doi, facilita liantul emoțional pe care D. intenționa să-l dezvolte la distanță, doar prin intermediul tactil al tastelor. Seri la rând, D.

mitralia tastatura computerului, manifestându-și fără opreliști logoreea scriptică. Apoi ieșea la o scurtă plimbare pe străzile întunecate ale orașului, într-o siestă a intelectului epuizat de copiosul ospăț epistolar. Însă zilele treceau și domnul E. se încăpățâna să tacă. Nici un mesaj de răspuns nu răzbătea de la capătul rețelei de internet. Siguranța interioară se fisura tot mai adânc, iar locul misivelor pașnice a fost luat de mesaje interrogative, în care D. cerea imperativ lămuriri din partea lui E. vizavi de inexplicabila sa tăcere. Se simțea trădat și părăsit, puternic jignit în amorul propriu. Desăvârșita liniște care învăluia persoana domnului E. întruchipa o insultă de neiertat la adresa deschiderii pe care D. o manifestase în monologul său. Faptul că domnul E. nu apăruse în ultimul timp pe ecrane îi mai aduse lui D. o rază de speranță. „Probabil că e plecat în vacanță. E de înțeles că nu are timp de mine“, gândi acesta, relaxându-se într-o oarecare măsură. Dar palida consolare nu ținu multă vreme. În sfârșit, un email veni din partea domnului E. și lămurii întreaga poveste într-un mod catastrofal. Domnul E. îi spunea concis, sec, dar elegant, că nu agreea deloc ideea unei relații epistolare în alb. Și că nu e dator să-i dea explicații pentru tăcerea lui. Și că îi urează succes.

Concizia răspunsului domnului E. trăda influența mediului germanic în care trăise ani buni. Dar asta era o observație subsidiară, pe care D. o făcu preț de câteva secunde, în timp ce scrâșnea din dinți în fața computerului, recitind la nesfârșit sentința ce părea irevocabilă. Dezarmat, resemnat, D. nu făcu nici un efort de a se opune tentației de a plânge pe un scaun din colțul bucătăriei. Periodic, D. îndeplinea un adevărat ritual al plânsului, declanșat de motive dintre cele mai diverse. Îl considera un exercițiu purificator, o primenire binevenită pentru un sistem nervos îmbâcsit de o paletă largă de noxe. Evident, nu prima această

trăsătură, de nuanță medicală a actului lacrimogen, dar D. o lua întotdeauna în calcul. Ceea ce definea însă cu tărie lungile sale hohote de plâns era încărcătura lor emoțională. Efuziunile lacrimale se îndesiseră pe măsură ce membrii familiei sale se împuținaseră de-a lungul anilor. Rememorarea unor scurte amintiri despre aceștia se întâmpla uneori premeditat. D. își programa secvențele de tristețe așa cum un om de afaceri își fixează ședințele consiliului de administrație. Cu timpul, sesiză că numărul lor începea să-l depășească pe cel al trăirilor fericite, constatare care nu-i produse nici un fel de îngrijorare, așa cum s-ar fi putut crede. D. devenise un ins trist, melancolic și pesimist, iar această stare generală o aprecia ca fiind firească și pozitivă pentru moralul său. Mai mult, era ferm convins că stările depresive consumă mult mai puțină energie decât accesele de exuberanță și entuziasm. Iar un consum minim de energie însemna, în opinia sa, o șansă în plus pentru a-și conserva existența. Pentru că, mai mult decât orice, asta își dorea D.: să fie la fel de lent biodegradabil ca un bidon de plastic. Un soi de formolizare prin minimizarea oricărei manifestări interioare și exterioare. În demersul său de economisire a resurselor, D. mergea până la a rosti propoziții reduse, cuvinte pe trei sferturi, interjecții deseori greu descifrabile. Existau perioade semnificativ de lungi în care toată relația verbală a lui D. cu exteriorul se rezuma la un mormăit la care schimba doar tonalitatea, în funcție de dispoziția în care se afla. Această restricționare voluntară a verbalului atrăsese după sine o defulare prin intermediul scrisului. D. descoperise capacitățile socializatoare ale internetului, cu multiplele sale canale de comunicare online. Ore în șir, D. revărsa asupra tastelor avalanșa de cuvinte zăgăzuită de embargoul impus manifestării orale. Cu îndemânarea unui telegrafist interbelic, D. desfășura pe monitor ample fraze, îngrămădite

în straturi de cuvinte care nu spuneau mare lucru, dar cel puțin îi permiteau să-și golească creierul de balastul gramatical care căpătase dimensiuni apăsătoare. În scurt timp, D. devenise o vedetă a chatului virtual, dezvoltându-și alura misterioasă a unui tip erudit, care supunea în genunchi orice rival într-ale conversației semidocte. Nu dură foarte mult și D. captă atenția unor interlocutoare la fel de palpabile ca și vidul dintr-o cutie a milei din Glasgow. Dialogurile surdo-mute purtate doar la nivelul web îi aduse lui D. șansa unei întâlniri cu una dintre aceste parteneri de confesiuni virtuale. După îndelungi tatonări, care arătau o adâncă timiditate de ambele părți, D. fixă, în sfârșit, o întrevedere cu o tipă ce pretindea că are calități îndeajuns de interesante pentru a sensibiliza un ins înțepenit în coconul său. D. se prezintă la întâlnire cu o jumătate de oră mai devreme, timp în care, socotea el, va putea bea numărul ideal de beri pentru a conferi prezenței sale curajul și atitudinea pretinse în conversațiile de pe net.

Întrevederea începuse neașteptat de bine pentru D., acesta dovedind o volubilitate de zile mari, reușind să emită un număr semnificativ de jocuri de cuvinte care păreau a face deliciul partenerii de dialog. Entuziasmat de debutul în trombă, în care tânăra S. dădea impresia că este cu garda jos și în curând va fi doborâtă prin knockout de un debit verbal violent, D. se și vedea învingător în duelul flirtului. Poate că și cele două sute de grame de coniac ieftin băute pe nerăsuflăte cu cinci minute înainte de sosirea tinerei avuseseră rolul lor în această ecuație a succesului facil. Cert este că, după începutul furtunos în care reușise să-și transforme partenera într-un receptor docil al bancurilor răsuflăte, D. fusese cuprins de o moleșeală care-i limitase masiv inspirația. Pe fondul acestei pierderi de busolă, S. recâștigase teren într-o măsură apreciabilă, punându-i câteva

întrebări punctuale, cărora D. nu reușea deloc să le priceapă sensul. Reacția sa îngreunată de alcool căpăta accente jenante, lucru lesne remarcat de către o S. tot mai stăpână pe situație, poziție care îi conferea un evident aer de superioritate, manifestat printr-un rânjet permanent și o mijire elocventă a ochilor din spatele lentilelor groase ale ochelarilor. S. se arăta interesată mai ales de profesia lui și ultimele lecturi care eventual îi încântaseră existența, subiecte care-i plăceau categoric unui D. tot mai confuz în replici. Totuși, așa alambicat cum decurgea conversația, D. trezise un anume interes pentru S., stare de spirit care se concretizase în final în invitația de a merge împreună într-un club. D. primi cu oroare inițiativa fetei, mai ales că simțea tot mai acut recăpătarea lucidității postbahice, lucru deloc încurajator pentru dispoziția de a se deplasa în altă parte decât acasă. Acceptă totuși, mai ales pentru că simțurile care i se trezeau treptat captaseră o nuanță de parfum ce prevestea o seară plină de promisiuni cu tentă erotică. La asta se adăuga și vizionarea pentru scurt timp, în momentul ieșirii din bar, a fundului și sânilor lui S., zone erogene aflate în topul motivațiilor excitante pentru D. Una peste alta, trebuia să admită că de la răceala monitorului de acasă până la fierbințeala ce se ghicea sub bluza mulată a lui S., drumul meritase a fi străbătut, fie și cu prețul unei absențe nocturne de la domiciliul stabil al înăcririi sale. Prestanța lui D. în club fuse lamentabilă, zgomotul puternic sugrumând și puținele vorbe pe care ar fi fost capabil să le spună. În plus, făcuse greșeala de a încerca să revină la euforia declanșatoare de elocință bând cu frenezie două cockteailuri. Băuturile puseră capac mobilității sale fizice și psihice, transformându-l într-un cuier șchiop, sprijinit de un perete întunecos al clubului, asupra căruia reflectoarele stroboscopice ejaculau periodic stropi de lumină verde-albăstrui. S. fusese absorbită de vârtejul

creat în ringul de dans, dispărând pentru o vreme din câmpul vizual al lui D. Reapăru brusc, chiar atunci când D. încerca să distingă ceva din spusele eliptice ale unui hippiot tomnatic rătăcit la tejgheaua barului. Cu toată încețoșarea ce-i stăpânea percepția mediului dimprejur, D. pricepu în privirea fetei că următorul pas, solicitat imperativ, era consumarea unui act sexual în condiții urgente. D. nu se opuse arestului preventiv exprimat prin mâna fermă a lui S. care-i frământa brațul în drum spre ieșirea din club. Nu reacționează negativ nici la mușcătura pe obraz aplicată în taxiul care-i ducea naiba știe unde. De fapt, află în cele din urmă destinația, dar informația nu mai prezenta nici o importanță în condițiile în care S. era perfect goală în fața lui, iar el nu reușea încă să-și dea seama dacă șlițul pantalonilor săi era compus din nasturi sau fermoar. Dilema nu dură prea mult, S. fiind o expertă în descarcerări de membre prinse în capcane croitorești. Ceea ce urmă nu înseamnă o saga a artificiilor sexuale, ci mai degrabă un haiku al stângăciilor intime, creat foarte precoce de către D.

Penibila postură postcoitum fuse însă scurtată de căderea lui S. într-un somn adânc, fapt care-i permise lui D. să părăsească rapid câmpul de luptă pe care fusese învins fără drept de apel. Aerul rece al nopții îi aduse moralul la o treaptă superioară, liniștea orașului și figurile calme ale unor câini vagabonzi temperându-i ușoara iritare a insuccesului. Pe la jumătatea drumului spre casă, D. reușise să cadă la un acord cu orgoliul său rănit, supunându-l unui tir de dogme morale care-i anihilaseră acestuia răbufnirile atavice. Elementul central pe care pivota întreaga pledoarie a conștiinței lui D. era reprezentat de deșertăciunea actului sexual care, din fericire pentru buna creștere a sa, nu se consumase, tehnic vorbind. Iar dacă tehnic nu se întâmplase nimic, dacă penisul nu efectuase nici măcar o mișcare de penetrare a

vaginului, nici o expertiză de specialitate pe care conștiința lui D. ar fi comandat-o nu ar fi putut dovedi că intromisiunea ar fi avut loc. Prin urmare, D. nu săvârșise, de facto, nici o faptă imorală. Sigur, putea fi judecat pentru tentativă de erodare a stimei de sine prin consimțirea la un act sexual facil și cu certe conotații frivole. Dar, să fim serioși, nici un juriu obiectiv nu ar fi acordat o pedeapsă prea aspră pentru o astfel de palidă încălcare a principiilor morale. De fapt, prin toată această întortocheată pledoarie, D. încerca, în stilul său propriu, să-și acopere neputințele cu un strat consistent de ipocrizie. Pretinsul său recurs la moralitate era o practică veche, care de-a lungul timpului își pierduse mult din credibilitate, tocmai din cauza utilizării sale în situații vădit viciate de subiectivism. Așa că, și în acea seară, D. izbuti cu greu să-și anihileze insatisfacția ratării unei experiențe erotice ce promitea a fi plasată la un rang superlativ.

Tramvaiul străbătea străzile întunecate ale orașului, scârțâind metalic la curbele mai strânse. D. privea trotuarele pustii, descoperind din loc în loc câte un trecător grăbit sau, dimpotrivă, câte un chefliu întârziat care abia băjbâia drumul spre casă. Peisajul era pe gustul lui D., la fel și atmosfera din tramvaiul aproape gol. O pereche de tineri ocupa locurile din față, iar la mijloc dormita un bărbat în vârstă, sprijinit cu capul de geam. Aflat pe un scaun din spatele tramvaiului, D. putea să contemple totul fără a fi văzut. O perspectivă ideală pentru cineva care nu suportă să fie în centrul atenției, preferând anonimatul unui observator tăcut și discret. Agorafob, D. se strecura pe lângă ziduri, privind în jos și încercând să se gândească la orice ar fi putut să-i distragă atenția de la oamenii din jur. Cel mai adesea își imagina că traversează un tunel lung și întunecat, eventual

că merge de-a lungul unei nesfârșite țevi de canalizare adânc îngropate într-un subteran umed și slab luminat. Cel mai rău lucru care i se putea întâmpla lui D. ar fi fost să fie recunoscut de un coleg sau un amic care să-l oprească și să încerce să intre în vorbă cu el. Imediat, D. intra în panică, fiind brusc scos din itinerariul său de șobolan. Odată revenit la lumina agresivă a realității, toată liniștea interioară atât de dificil construită de imaginație, D. clipea des din ochi, bâlbâindu-se și înroșindu-se, având senzația clară că toată lumea aflată pe stradă îl privește și parcă așteaptă de la el să se comporte într-un anumit fel, evident total nepotrivit modului său de a fi.

Tramvaiul puse o frână bruscă, reușind să-l trezească pe bărbatul care moțăia. Tinerii comentară ceva și apoi râseră. D. își ridică privirea, descoperind deasupra geamului un afiș reprezentând harta transportului în comun din Berlin. Liniile riguros trasate, în diferite culori, specifice fiecărui tip de mijloc de transport, dădeau întregii imagini alura unui plan bine structurat. D. deveni atent. Se ridică de pe scaun, privind mai îndeaproape harta multicoloră. Citi în șoaptă numele stațiilor de pe o linie de metrou: Hauptbahnhof, Oranienburger Tor, Weinmeisterstrasse, Alexanderplatz, Markisches Museum. Apoi, o linie de tramvai: Hermannplatz, Mehringdamm, Mockernbrücke, Kleistpark. Sonoritatea germanică răsună sec și totodată fascinant pentru D. Rostirea fiecărui nume o făcea lent, ca degustarea unui vin prețios din care nu vrei să pierzi nici o picătură. D. privi în jur, asigurându-se că nimeni nu se uită la el. Apoi, cu un gest rapid și precis, scoase harta de plastic din ramă, strecurând-o în interiorul servietei. Cuprins de o emoție inexplicabilă, dar înviorătoare, D. se apropie de ușa tramvaiului, privind cu nerăbdare spre stația care se apropia. Coborî precipitat, trăind sentimentul unei vinovății pe care o considera

îndreptătită, dar imediat risipită de bucuria ascunsă a posedării unui trofeu dorit într-un mod atât de imprevizibil. D. zâmbi când tramvaiul trecu hodorogind pe lângă el, îndepărtându-se în noapte. Pași vioi pe trotuarul la capătul căruia îl aștepta locuința sa cufundată în întuneric, tăcută și docilă. Trecu pe lângă un chioșc încă deschis, în vitrina căruia zări covrigi polonezi, preferații săi. Ezită câteva clipe, dar cedă apoi poftei, fiind prea euforic pentru a o mai putea ține în frâu. Comandă unul, dar aproape imediat ceru doi. Își așează servieta pe mica tejghea a chioșcului, deschizând-o pentru a-și căuta portofelul. Ivit din întuneric, un individ îi smulse servieta, luând-o la fugă pe o alee mărginașă. D. făcu câțiva pași spre acea direcție, dar se opri, dându-și seama că se aventurează într-o zonă străină oricărei obișnuințe. Se întoarse spre chioșc, din care vânzătorul dădea din cap, compătimator. D. se scormoni prin buzunare, plăti covrigii cu ceva mărunțiș și plecă spre casă, confuz și foarte întristat. Departe de chioșc, pe trotuarul pustiu, scrâșni printre dinți „Țară de rahat!“, ca o eliberare tardivă, dar, totuși, benefică pentru starea sa de spirit, puternic afectată de incident. Pierderea servietei nu ar fi însemnat mare lucru dacă aceasta nu ar fi conținut minunată hartă a transportului în comun berlinez. D. își imaginase deja cum s-ar fi întins pe canapeaua din sufragerie, unde, la lumina discretă a lampadarului, ar fi studiat în tihnă ramificațiile atent calculate ale tramvaielor, autobuzelor și metroului din Berlin. Desigur, totul s-ar fi desfășurat în compania dulce și tonifiantă a covrigilor polonezi, o delicatesă cum nu se poate mai potrivită lecturii plănuite de către D. Înciudat, grăbi pasul, sătul de acest oraș nenorocit, care-l dezamăgea cu fiecare zi în care îi dăruia o parte prea însemnată din inteligența sa. Un oraș aflat departe de idealul imaginat, un ideal care, iată, se contura tot mai precis și prin intermediul acelei mici hărți a Berlinului.

Ajuns acasă, D. își schimbă hainele fără grabă, așezându-le meticolos pe spătarul scaunului din dormitor. Intră în bucătărie, deschizând frigiderul pentru câteva secunde, timp suficient pentru a-și da seama că nu are mai nimic de mâncare. Reveni în dormitor, întinzându-se pe pat și aprinzând o mică veioză aflată pe noptieră. Privea în tavan, cu mâinile încrucișate pe piept, o poziție preferată ori de câte ori se simțea obosit. Nu era deloc mulțumit de sine. O nouă zi trecuse și se încheiase cum nu se poate mai prost. Niciodată nu fusese prădat, așa că senzația pe care o încerca era una dintre cele mai ciudate. Dar, dincolo de temporarul disconfort dat de tâlhăria căreia îi căzuse victimă, D. avea o insatisfacție devenită cronică. Principala sa cauză era lipsa oricărui plan privind viața lui. Avea impresia limpede că zilele trec fără să facă nimic, fără să poată începe și duce un lucru până la capăt. Își aminti de caietele în care, mai tânăr fiind, își nota în detaliu programul fiecărei zile, pe care îl respecta într-un tot. De când lucra însă în Instituție, își pierduse obiceiul care-l ajutase să-și structureze viața într-un mod cât de cât eficient. Nu era nimic surprinzător în această involuție, ținând cont de labirintul Instituției care nu ducea în altă parte decât în fundăturile regresului și resemnării. Haosul coordonării departamentelor, omniprezenta umilire a funcționarilor, prostia promovată la rang de strategie de management conlucraseră încet, dar sigur, la anihilarea oricărei urme de previzibilitate a activităților. Nimeni nu știa cui folosesc actele întocmite, dacă o cerere ajunge acolo unde trebuie, dacă un dosar se va regăsi cândva în arhivă sub un anume indicativ sau va dispărea pentru totdeauna, pierdut pe traseul întortocheat dintre birouri. Incertitudinea generată de către atmosfera din Instituție se transferase, iată, în viața personală a lui D., guvernând-o tot mai agresiv și cu o tendință dictatorială evidentă.

D. se ridică din pat, plimbându-se ușor agitat prin încăpere. Da, iată soluția pentru ieșirea din mlaștina în care se afunda zi de zi: planificarea riguroasă, analizarea microscopică a lucrurilor, oamenilor și întâmplărilor. Dezordinii invadatoare din jurul său trebuia să îi opună ordinea unui univers propriu. Acolo, în micul său for interior, noua lume pe care urma să o clădească avea rolul de a fi alternativă celei reale, agresive și îngălate. O lume în care să nu fie loc pentru monstruoșități birocratice precum Instituția, o lume în care inteligența și rațiunea să fie suverane, iar seriozitatea, modestia și onestitatea lui să fie recunoscute și respectate.

A doua zi, înviorat de ideea din ajun, D. pășea mult mai sigur pe pavajul străzilor din oraș. Intră într-un anticariat, așa cum obișnuia să facă cu mult timp în urmă. Regăsi atmosfera calmă, cu parfum retro și un anumit lustru intelectual, lucruri care-l făcuseră să se simtă bine. Răsfoi fără grabă câteva cărți, privi un tablou, cercetă o vioară. Dintr-un colț, un teanc de ilustrate poștale îi atrase atenția. Le privi pe rând, descoperind farmecul mesajelor scrise pe verso în anii '50 - '60. D. fu intrigat de o carte poștală alb-negru, înfățișând o stradă în lumina unui soare blând de toamnă. O întoarse și citi pe spate un înscris în românește, „Toate gândurile de bine din Berlin – 15 septembrie 1980“. D. privi din nou fotografia. Ceva din atmosfera redată îl atrăgea și-l îndemna să o studieze mai atent. O cumpără și plecă spre casă, gândindu-se că nu va mai avea ghinionul de a fi prădat și de această dată.

Seara târziu, D. se așeză la birou, aprinzându-și lampa de studiu. Căută într-un sertar și extrase de acolo o lupă pe care o folosisese în vremurile în care era pasionat de filatelie. Pe strada din fotografie se aflau patru mașini, trei parcate lângă trotuarul din dreapta, cealaltă pe sensul opus. De-a lungul străzii, D. identifică șapte clădiri, dintre care una

părea a fi depozitul unei firme. Cu ajutorul lupei, D. reuși să citească firma de pe clădire: „Kolonien Kirschen Import Export“. Celelalte clădiri aveau trei-patru etaje. Pe trotuare era puțină lume. O pereche de tineri, o femeie împingând un landou, un bărbat îmbrăcat în loden. Unsprezece copaci, probabil tei, se aflau pe dreapta, șapte pe stânga. În depărtare se vedeau alte clădiri, într-o imagine difuză. Cercetând mai atent fotografia, D. descoperi chipul unei femei la fereastra etajului trei al uneia dintre clădiri. Părul îi era blond, lung, iar femeia părea a fuma, sprijinită de pervaz. Un colț al perdelei, umflat de o adiere, era și el vizibil. D. puse lupa pe masă, sprijinindu-se de spătarul scaunului. Așeză cartea poștală pe un teanc de cărți, apoi se întinse pe pat, constatând că pendula din perete indica o oră târzie. Nu îi era deloc somn. Aprinse veioza de pe noptieră. Se întoarse pe o parte, privind spre biroul unde lăsase cartea poștală. Ceva din acea fotografie îl fascinase. Să fie chipul femeii care fuma lasciv în colțul ferestrei? D. zâmbi, ușor emoționat de frivolitatea acestui gând. Se ridică iarăși, revenind la birou. Căută atent pe verso-ul ilustratei. König Strasse, așa se numea strada surprinsă în imagine. Cu acest amănunt întipărit în minte, D. se culcă, așteptând o nouă zi pe care să o petreacă în nisipul mișcător al Instituției.

Apropiindu-se de Instituție, D. simți cum îl cuprinde o greață profundă. Privi spre gardieni, spre mărunții funcționari care se grăbeau să intre pe poarta înaltă a clădirii și simți nevoia de a vomita pe zidurile coșcovite ale acesteia. Ferestrele păreau mai întunecate ca oricând, iar acoperișul stătea parcă să cadă peste toată șandramaua. Dincolo de toate, o dimineată mohorâtă, cu un cer vătuit, își desfășură amplu aerul închis, de purgatoriu dezafectat. D. intră în

clădire fără a mai căuta privirea gardienilor, pentru a-i saluta. Se izbi fără să vrea de un alt funcționar, care se scuză interminabil, mult după ce D. se îndepărtă de el. Umilința acestuia îl îngrețoșa și mai tare, tot mai convins că locul său nu ar trebui să mai fie acolo.

În birou îl întâmpină o atmosferă încărcată. Domnul T. abia îl privi pe deasupra ochelarilor, mormăind ceva nedeslușit. Celălalt ocupant al încăperii, B., fuma agitat în dreptul ferestrei deschise. Imediat, îi aduse la cunoștință lui D. că este căutat peste tot de către Șef. D. îi spuse că întârzierea sa avea cauze obiective, dar vorba îi fu tăiată imediat de sunetul telefonului. La capătul firului, secretara Șefului îi ordonă scurt să vină imediat în biroul acestuia. Brusc timorat, D. își luă agenda și plecă grăbit. Trecu de anticameră și intră în biroul Șefului căutând să aibă o mână relaxată, însoțită de un salut sprinten, de om hotărât să înceapă ziua cu o dăruire totală față de muncă. Șeful nu-i răspunse la salut, privind încruntat câteva hârtii pe care le răsfoia în grabă. Apoi luă un dosar dintr-un teanc aflat pe masă și îi arătă o pagină lui D. „Ți-am spus de șapte ori să refaci calculele! Le-ai greșit și de data asta!“, strigă Șeful, așezându-și mai bine ochelarii pe nas. D. nu avu replică și-și privi confuz superiorul. Care nu-i acordă șansa unei cântăriri îndelungate a răspunsului și-i spuse scurt: „De mâine te muți la Registratură. Ești liber“. D. se ridică, făcu stângamprejur și ieși din birou cu capul plecat. Refăcu traseul prin fața secretarei care mușca dintr-un măr, cu poftă, și intră în biroul în care colegii păstrasera aceeași mină nepăsătoare.

Fără o vorbă, D. își strânse puținele lucruri pe care le ținea prin sertare și ieși la fel de tăcut precum intrase. Nimeni nu făcu vreun gest pentru a-l întreba despre ce se întâmplase. De altfel, D.

nici nu aștepta așa ceva, tot ce își dorea era să plece cât mai repede de acolo. Perspectiva de a lucra la Registratură o percepea ca pe o pedeapsă eliberatoare, ca pe un final îndelung așteptat, dar chinuitor de greu sosit. Da, acolo va cunoaște suprema umilire, acolo va fi lagărul exterminator al oricăror aspirații și ambiții. Cel puțin amăgirea că încă mai este un om util Șefului dispăruse definitiv, iar acest lucru i se părea a fi câștigul cel mai important din drastica retrogradare. Nici nu mai stătu să analizeze motivele pentru care fusese demis. Era limpede că se afla pe lista neagră de multă vreme, iar datul afară nu fusese decât o chestiune de timp, probabil amânată tocmai datorită faptului că Șeful uitase de el, și doar o eroare a lui D. combinată cu o toană a Șefului aduseseră din nou pe tapet ideea destituirii. Își imagina că ceilalți funcționari consilieri își frecau mâinile de bucurie, zâmbeau superior și comentau pe la colțuri despre rapida execuție a condamnatului D. Însă el nu își făcea iluzii în privința unei eventuale solidarizări cu persoana lui venite din partea pupincuriștilor atât de atașați Șefului suveran. Ba chiar se gândi că, dacă ar fi existat câteva cuvinte de consolare din partea acelui grup, ele ar fi fost atât de îmbibate cu lacrimi de crocodil încât ar fi trăsnit de la o poștă a ipocriziei râncedă, lucru de care D. se lipsea cu mare bucurie.

Pe drumul spre Registratură, D. își recăpătă culoarea în obraji, chiar simțind o dorință aproape masochistă de a vedea cât de mult poate să decadă. Există o salvare a promiscuității profesionale, a bălăcirii în noroiul adânc al deziluziilor în care D. voia să se înfunde cât mai pătrunzător, tocmai pentru a vedea dacă există cu adevărat acel nivel de jos al dezumanizării în cadrul Instituției. D. mirosea extaziat fiecare ușă de pe coridorul întunecat care ducea spre marea sală a Registraturii, acolo unde îl așteptau straturile de

praf rânduie cu anii peste rafturile metalice și lungi, îndesate cu dosare ascunzând în pânțele lor mii de petiții, cereri, reclamații, adică toată duhoarea orașului concentrată în petice de hârtie așezate în ordine alfabetică.

D. își făcuse un obicei de a privi în fiecare seară ilustrata din Berlin. Mica imagine a cochetei străzi îi oferea prilejul unei relaxări îndelung așteptate peste zi. Pentru D., König Strasse devenise un refugiu bine camuflat în fața avalanșei de grobianism care se revărsa cotidian peste capul său. D. simțea că locul lui era acolo, printre teii bătrâni din fața clădirilor riguros înșiruite. Da, acolo ar fi înțeles, i s-ar aprecia bonomia, onestitatea, buna cuviință, aplecarea către planificarea și organizarea scrupuloasă a vieții. Băcanul din colțul străzii l-ar saluta scurt, dar cu respect, i-ar alege cele mai bune roșii și castraveți și i-ar da restul corect, fără nici un fel de discuție. Bineînțeles, D. n-ar avea deloc intenția să se tocmească cu el, de teamă să nu vicieze atmosfera bine așezată cu spiritul balcanic al șmecheriei și înșelătoriei. Ar fi păcat să-l tulbure pe domnul Johann Grun cu maniere de tarabă. Căci așa își imagina D. că se numește distinsul proprietar al băcăniei. Domnul Grun este un bărbat de circa 55 de ani, poate chiar 60, cu părul grizonat și atent pieptănat, ochelari fini, cu o cămașă albă, impecabilă, și un șorț verde imprimat cu un mic blazon al firmei. Domnul Grun este ajutat la vânzare de către soția lui, Brunhilda Grun, o doamnă de aceeași vârstă cu el, la fel de distinsă, cu un zâmbet mereu amabil întipărit pe față. Cei doi deschid băcănia la șapte dimineața și o închid tocmai la ora zece seara, în fiecare zi, cu excepția duminicii, când deschid la unsprezece și închid la șapte seara. Nimeni nu este deranjat de ora târzie la care se deschide băcănia în ultima zi a

săptămânii, întrucât toată lumea de pe Konig Strasse respectă obiceiul soților Grun de a nu lipsi niciodată la slujba de duminică. Religiozitatea lor le mărește capitalul de încredere, vecinii bucurându-se că au astfel de comercianți cu frică de Dumnezeu. Corectitudinea le este certificată de către un mod de viață cum nu se poate mai corect, perfect încadrat în cele mai stricte norme sociale. Acest lucru reiese și din faptul că, de treizeci de ani de când au mica afacere, soții Grun nu au fost niciodată sancționați în urma controalelor financiare. Dimpotrivă, inspectorii au avut numai cuvinte de laudă la adresa lor, spunându-le că sunt un exemplu demn de urmat de către întreaga comunitate. Astfel, de treizeci de ani, băcănia Grun și-a asigurat un prestigiu binemeritat în rândul clienților de pe Konig Strasse.

Sunetul strident al telefonului risipi brusc beatitudinea cu care D. se gândea la familia Grun. O voce încleiată îl chestionă pe D. în privința unui anume V. Individul greșise numărul, iar D. trânti receptorul, înciudat că fusese întrerupt. D. privi din nou cartea poștală, oprindu-se asupra unei mașini parcate în fața unui mic service auto. Recunoscu Volkswagenul Passat al lui Dieter Mansen, harnicul mecanic care își aștepta clienții mereu volubil și binevoitor. Când începea însă lucrul la vreo mașină, Dieter devenea sobru și precis în mișcări, fixând termene exacte de finalizare a reparațiilor, întotdeauna respectate. Când își permitea câte o pauză, Dieter ieșea în curtea service-ului, admirându-și noul Passat, mașina solidă, fiabilă, pe măsura pretențiilor proletariatului german. Omul așezat și clasic din Dieter admira Passatul pentru sentimentul de siguranță și bărbăție pe care-l degaja. Îi plăcea faptul că automobilul se mișca greoi, că nu avea o linie aerodinamică îndrăznească, că îi lipsea frivolitatea unei culori aprinse și, mai ales, că putea să îi imbarce în el pe cei cinci membri ai

familiei și să meargă în vacanță la Oberheim sau Wurtenberg fără nici o problemă. Passatul se așternea la drum docil, cu motorul fornăind tacticos sub capotă, uneori morocănos ca un urs, atunci când urca o rampă abruptă, alteori sprintar, dar totuși stabil, pe văile ce duceau spre Rin. O mașină a poporului, cum nu se poate mai potrivită pentru un Dieter muncitor, serios, băutor de bere, dar numai după orele de program și în compania celor doi buni prieteni ai săi, Herman Melnitz și Gregor Rehn.

D. privi service-ul auto și se gândi că i-ar plăcea să fie la masă cu cei trei onorabili muncitori, bând bere și discutând despre șuruburi, cauciucuri, șasiuri, uneori și despre fotbal și politică. Sigur, nu cu patimă, nu cu stropșeala de care avea parte în discuțiile cu puținii săi amici din Instituție, ci cu măsura dată de buna creștere germană. Mesele ar fi curate, și nu invadate de pete cleioase, capcane pentru muștele bețive, așa cum era la singura cafenea din preajma Instituției și în care D. fusese de două-trei ori, invitat „la o cinste“. Inițial entuziasmat, D. acceptă invitațiile imediat, gândindu-se că spiritul colocvial trezit la viață de berile reci va fi condimentat cu argumente suficient de inteligente încât să îi facă o impresie care să-l determine să revină cu plăcere și a doua oară. Însă, după prima întâlnire de acest fel, polemica stârnită pe tema alegerii primarului fusese atât de îmbibată cu înjurături și grosolanii, încât D. hotărâse să fie circumspect atunci când s-ar fi pus în discuție o nouă ieșire similară. Deloc consecvent cu propriile convingeri, D. acceptase și a doua invitație, găsindu-și scuza că o primă întâlnire nu este concludentă, aparențele înșelând, desigur. De data aceasta, discuția a fost un fiasco total, transformându-se într-o ceartă defulatoare pentru toți cei șase funcționari aflați la masă. Dacă la birou formau o masă amorfă și apatică, după două beri turbau și băteau cu pumnul în masă, din

dorința, oarecum firească, de a se face, în sfârșit, ascultați de cineva. Fiecare dintre ei căpăta brusc personalitate, manifestându-și violent dorința ca propriile opinii nu numai să fie respectate, ci chiar însușite de către ceilalți. Era jenant și comic să-i vezi lansând atacuri furibunde la adresa birocrăției pe funcționarii care cu câteva ore înainte nu îndrăzneau să-și ridice ochii din hârtii în fața Directorilor.

După o bere băută cu Dieter și prietenii săi, D. plecă bine dispus spre casă, seara târziu, pășind ușor pe trotuarul răcorit de frunzișul teilor. Până la locuința lui, D. trebuie să treacă prin fața a patru clădiri, dintre care una îi provoacă o emoție specială. De la al treilea etaj al acesteia, din când în când, Sonia Buchwald ieșea și fuma la fereastră, privind în lungul străzii, cu părul blond înfocat de pale răzlețe de vânt. În privința Soniei, D. nu putea să nu devină patetic, fapt care nu-l deranja deloc. Dimpotrivă, îi plăcea să constate că poate trăi clipe de exaltare gândindu-se la o femeie. Multă vreme crezuse că în interiorul său se afla un fișet de birou doldora de dosare și rapoarte, dar se pare că, pe undeva, într-un colț rece al lucidității funcționărești, se aflau și câteva urme de romantism naiv. În patul său, D. se răsuci pe partea cealaltă, chicotind sub pătură. Deci iese de la berărie, despărțindu-se de Dieter și ceilalți în dreptul băcăniei lui Grun. Cu mâinile la spate și un mers relaxat, D. se apropie de blocul în care locuiește Sonia. Privește în sus, constatând că fereastra ei este luminată. D. se oprește în dreptul intrării, aprinzându-și o țigară. De multă vreme, D. râvnea să-și aprindă o țigară într-o noapte umedă de toamnă, sub un felinar, îmbrăcat într-un loden și purtând o pălărie pe cap. Ipostaza asta îi amintea de Humphrey Bogart. D. zâmbi sub pătură. Trage două fumuri. Nu, chiar trei, savurându-le cu nesăț

în noaptea limpede și rece. Sentimentul unei libertăți tipic masculine îl învăluie, reconfortându-l. Din scara clădirii iese Sonia, îmbrăcată într-un impermeabil, cu părul strâns într-un mic coc, grăbindu-se spre băcănia lui Grun. D. nu schițează nici un gest, surprins de această apariție. După o scurtă ezitare, se retrage în umbra zidului. Ce va face? O va aștepta pe Sonia, asta e sigur. Dar va intra în vorbă cu ea sau o va lăsa să treacă nestingherită? D. înclină spre a doua variantă, mult mai comodă pentru timiditatea sa proverbială. Nu-și amintea să fi acostat vreodată o femeie pentru a o invita undeva, la o cafea poate, așa cum auzise că fac mai toți bărbații. Iar dacă reușea să înceapă un flirt, D. amâna la nesfârșit momentele intime. Nu se grăbea niciodată. Îi plăcea doar să privească femeia pe care și-o dorea, gândindu-se că sexul ar coborî în banalitate întreaga relație. După prima întâlnire, D. se retrăgea într-o lungă singurătate, vreme în care nu făcea altceva decât să-și imagineze scene exaltante cu femeia pe care abia o întâlnise. Întotdeauna, scenariul imaginat de către el nu mai corespundea realității care urma celei de-a doua întâlniri, mult mai seacă și mai prozaică.

Femeile nu apreciau deloc acest lung preludiu sentimental, având impresia fie că e un fraier, fie că aveau de-a face cu un ursuz neîndemânatic. Problema era că D. făcea parte din ambele categorii, cumulând astfel toate motivele pentru a fi total neatrăgător pentru femeile cu personalitate, de altfel singurele care-l atrăgeau, din păcate pentru el.

Acum, D. se vedea pus în situația de a acționa repede, de a gândi spontan, lucruri total străine firii sale oblomoviene. În cinci minute, cât ar fi trecut până la întoarcerea Soniei, D. trebuia să ia o hotărâre. Nervos, își mai aprinde o țigară, pe undeva parcă sperând să intre cu adevărat în pielea idolului Bogart, căpătând siguranța și îndrăzneala proprii bărbaților cu succes la femei. Poate că ar fi

trebuit să bea mai multe beri pentru a-și trezi spiritul de mascul ieșit la vânătoare? Nu, whisky. Bărbații adevărați beau whisky. Pașii grăbiți ai Soniei îi întrerupseră șirul divagațiilor. D. aruncă țigara, apoi își dresă glasul, întorcându-se cu fața spre femeia care se apropia. O privi atent, cu ochii mijiți ai unui voyeur miop. La naiba, nu-și mai simțea picioarele, așa că făcu un pas înapoi, parcă pentru a-i face loc Soniei să treacă. Femeia ajunsese în dreptul lui, privindu-l fugitiv, moment în care D. schiță un salut, ridicându-și pălăria de pe cap. Sonia dădu ușor din cap, apoi intră repede în clădire. D. o privi din urmă, cu sentimente amestecate. Mândru că reușise să-i atragă atenția Soniei, pe de o parte, dar ușor dezamăgit de reacția ei palidă, pe de altă parte. D. se apropie de intrare, privind pe casa scării, slab iluminată. Intră, cercetând înscrisurile de pe cutiile poștale. Etajul trei, apartamentul șapte. Urcă scările cu precauție, căutând să nu facă nici un zgomot. Ajunse în dreptul ușii cu numărul șapte. Își lipi urechea de ea, încercând să perceapă ceva dincolo de lemnul gros. Indiscreția pe care o comitea intră în panoplia micilor sale plăceri erotice. După câteva minute de așteptare, reuși să audă câteva acorduri muzicale. Părea că cineva cântă la pian. D. se foi în pat, suspinând. Ar fi fost prea frumos. O femeie frumoasă care să cânte la pian. O ușă trântită la un etaj superior îl trezi pe D. din audiția clandestină. Se grăbi pe scări în jos, ieșind din clădire. Răcoarea nopții îl calmă, readucându-i pasul măsurat. Mai privi o dată spre fereastra etajului trei, unde lumina persista încă, dar filtrată de o draperie. D. inspiră adânc aerul umed, îndreptându-se spre casă. Una peste alta, i se părea că lucrurile merseră bine. D. simțea nevoia să lase deoparte spiritul său analitic măcar la sfârșitul acelei zile. Nu voia să-și umbrească prin logica rațiunii mica reverie care-l cuprinsese. Totul fusese perfect. Băuse o bere cu niște oameni plăcuți și o

văzuse pe Sonia. Mai mult, chiar făcuseră un schimb de priviri. Pentru D. era de ajuns. Avea la ce să se gândească toată noaptea, chiar toată săptămâna. Pentru el, scurta întâlnire era suficientă ca să-i justifice visul unei iubiri așezate, trainice, așa cum și-o dorea. Brusc, D. simți nevoia să se întoarcă, să bată la ușa Soniei și s-o ceară în căsătorie. Fără îndoială, un gând nebunesc, care-l făcu pe D. să se ridice din pat, să meargă în bucătărie și să bea un pahar cu apă. Se întoarse apoi în caldul așternut, de unde König Strasse apărea în lumina unor dulci promisiuni.

Așa cum se aștepta, D. resimți munca la Registratură ca pe un corolar al tuturor umilințelor îndurate până atunci. Acreala noilor colegi răzbătea din toți porii. D. se înăbușea în preajma lor, se simțea de parcă ar fi fost presat de o gloată transpirată legănată de tangajul unui autobuz supraplin. Duhoarea bârfelor șuierate printre dinți, la o cafea, ochii apoși care îl scotoceau prin fiecare ungher, căutându-i cel mai mic defect care să devină apoi motiv de râsete înfundate și comentarii râncede, toate acestea îl făceau pe D. să se îngheboșeze și mai tare în spatele biroului pe care tronau dosarele cu petiții și reclamații. Apoi, căldura insuportabilă care învăluia umedă încăperea, acoperindu-i mereu fruntea cu broboane de sudoare, era însoțită uneori de mirosul dulce-acru al unor flatulențe discrete, dar consistente olfactiv, venite probabil dinspre femeile grase și unsuroase din zona ghișeelor. D. le vedea spinările masive, fundurile ample, segmente corporale acoperite nefericit de bluze înflorate, care, la sfârșitul zilei, degajau miasme turbulente de sub brațele vânjoase. De altfel, femeile erau imens majoritare în cadrul biroului, cei trei bărbați, printre care și D., fiind o cantitate neglijabilă în matriarhatul instituit de către cele douăsprezece

exponente ale regnului feminin. De când venise, D. căutase să se apropie de ceilalți doi bărbați, în ideea că, alături de aceștia, va fi mai protejat de viesparul înflorat. Însă nu găsi decât un individ grizonat, șters, cu o privire alunecoasă, timidă, despre care D. înțelesese că lucra acolo de peste treizeci de ani, drept pentru care îndrăzneala lui era la fel de vie ca și cotoarele dosarelor pe care le răsfoia zilnic. Cel de-al doilea bărbat îndeplinea funcțiile unui curier, care, de trei ori pe zi, tria corespondența și apoi o ducea către diferitele departamente ale Instituției, împreună cu alte acte, reprezentând reclamațiile cetățenilor. Cu pas vioi, gesturi agitate, veșnic transpirat și pe fugă, curierul nu era niciodată atent la ce spunea D., dând mereu din mână a lehamite la fiecare vorbă a acestuia și strecurându-se ca un șobolan printre rafturile interminabile ale Registraturii. Ignorat de către cei doi, D. renunțase la ideea de a forma un grup al dialogului, izolându-se și mai mult în cuibul de cuc pe care și-l clădea din firele de praf ce se înfiripau în aerul murdar al biroului. D. se gândea că, totuși, această decuplare de la ceea ce se întâmplă în jur va putea să-i asigure liniștea interioară, dar constată repede că, dimpotrivă, mucegaiul anturajului îi pătrundea adânc în trup și minte, dându-i o senzație nedefinită de incertitudine, de sâcâitoare și permanentă stare de alertă. D. nu se afla nici pe departe în acea poziție, râvnită dintotdeauna, din care să privească fără a fi văzut, din care să contemple o lume frumoasă fără a se implica în facerile ei. În plus, dacă încă mai avea un strop de orgoliu profesional, el fusese castrat încă de la intrarea în Registratură. Când le spusese unor colege că lucrase la cabinetul Șefului, zâmbetele condescendente îl lămuriră asupra percepției lor despre cei care veneau de acolo, de sus. Desigur, ești un geniu, băiatule, dar iată că viața te-a adus cu picioarele pe pământ și ai ajuns printre noi, bietele muritoare care ne tocim nervii

primind sudalmele și mojiciile cetățenilor, părea a spune fiecare privire a lor aruncată spre chipul lui D., încă tânăr, supărător de tânăr. Bine ai venit aici, în sala mașinilor, unde toți suntem niște mecanici unși din cap până în picioare cu ulei, unde ne duduie în cap zgomotul capsatoarelor și al perforatoarelor, unde soarele nu intră niciodată, iar șobolanii ne devorează salamul împuțit din pachetele aduse de acasă. Ți se pare apocaliptic peisajul, tinere funcționar? Află că e cel mai bun lucru care ți se putea întâmpla după ce ai fost scos cu șuturi în fund din ilustrul cabinet al fițoșilor din Instituție. Zi mersi că ai unde mânca o pâine, altfel ai fi bătut în zadar drumurile căutând o slujbă liniștită și sigură. Da, mentalitatea celor de la Registratură era limpede: ajunseseră să-și iubească mizera condiție din cauza nevoii de a-și păstra un loc de muncă, chiar dacă asta presupunea să înghită tot rahatul venit prin micile geamuri întredeschise ale ghișeelor. După zeci de ani de serviciu în slujba Instituției, nu puteai ieși afară, așa, pur și simplu. Te-ar fi ucis libertatea, la fel cum lumina soarelui l-ar orbi pe un deținut ținut o viață în beznă celulei. Cu toții ar fi cuprinși de anxietate, de sentimentul unei cumplite ratări, al vinovăției că nu ai fost în stare să apreciezi marea favoare pe care Instituția ți-a făcut-o angajându-te în rândurile ei. Fără îndoială, ți-ar fi lipsit automatismul drumului spre serviciu, rutina liniștitoare a lucrurilor făcute zi de zi.

După o săptămână petrecută printre angajații Registraturii, D. începuse să accepte filozofia acestora, lecția de supraviețuire pe care i-o predaseră, ca rod al vastei lor experiențe de slujitori ai inutilului. Ba, la un moment dat, agilitatea curierului i se păru deranjantă, tulburând fără rost atmosfera încremenită a biroului. Zbaterea acestuia, bruma de vioiciune ce presupunea un licăr de viață, i se păreau total inoportune într-un spațiu în care lentoarea și

indolența împăienjiseră fiecare colț al încăperii. „Lasă-ne să dormim, în coconul nostru dulce și diafan!“, nu se putu abține să strige D., atrăgând admirația doamnelor de la ghișeu și o privire complice din partea căruntului funcționar de vizavi. D. zâmbise, ușor emoționat de gândul că obținuse gramul de simpatie pe care și-l dorea din partea colectivului. Prin urmare, iată că fusese, în sfârșit, adoptat de către matca cleioasă a personalului Registraturii. Îl aștepta o carieră liniară, dar sigură, la sfârșitul căreia va ieși pe ușa Instituției acompaniat de aplauzele unor șobolani aflați în pauză de masă. O perspectivă care îi rezervă, nu-i așa, o împlinire onorabilă, demnă de tot respectul.

D. nu știa prea multe despre Berlin. Cvasicunoscutele imagini cu Hitler vorbind de la tribună sau clădirile prăbușindu-se sub bombardamentele aliate dominau impresia virtuală asupra capitalei germane. Poarta Brandenburg, Unter den Linden, Alexanderplatz, Zidul. Toate formau elementele disperate ale unui peisaj neclar, dar cu atât mai misterios. De fapt, apetența lui D. față de cultura germană își avea rădăcinile în copilărie, când o însoțea pe mama sa la croitoria din orașelul său natal și unde găsea întotdeauna cataloage de modă nemțești care-l fascinau prin frumusețea fetelor din anilor '70. Apoi a venit vremea cataloagelor marilor retaileri Neckermann sau Quelle, din paginile cărora îi zâmbeau copii fericiți, cu jucării fabuloase în brațe. Ce lume minunată răzbătea din tiparul multicolor și lucios! Fotografiile erau însoțite de descrierile produselor, făcute într-o limbă impenetrabilă, din care D. nu pricepea o iotă, dar care avea o rezonanță specială ce îi insufla încredere și respect. Au urmat apoi foarte puține contacte cu produsele culturale germane, limitate la audiția experimentală a concertelor lui

Bach și Beethoven și la o lectură chinuită din Faustul lui Goethe. Dincolo de aceste subțiri incursiuni în cultura saxonă, D. se simțea foarte atras de arhitectura gotică și, în general, de tot ceea ce presupunea o atmosferă tenebroasă, încărcată de mister, care sălășluia printre crestele Alpilor. În esență, brusca pasiune a lui D. față de Konig Strasse, o banală piesă din puzzle-ul berlinez, nu ținea de o atracție de fond față de societatea germană, ci era strict focalizată pe ceea ce fotografia emana, și anume o liniște patriarhală, o rigurozitate limpede, o siguranță a respectului cetățenesc. În plus, D. avea percepția clară că acolo, pe Konig Strasse, el își va recăpăta identitatea pierdută în marasmul umilitor la care fusese supus în cadrul Instituției. Acolo, pe Konig Strasse, oamenii îl vor asculta cu atenție, vor fi impresionați de cultura și inteligența lui, îi vor aprecia și respecta modestia și bunăvoința. „Locul meu nu-i aici!“, strigă D., atrăgând o privire molatecă din partea colegului cărunț, care oftă ușor, reluându-și mâzgălelile făcute cu creion chimic într-un caiet gros. D. se ridică, plimbându-se prin încăpere, atât cât îi permitea culoarul îngust dintre fișetele metalice. „Ne prăbușim aici, cu tot cu dulapurile astea, mă înțelegi?“, continuă D. să strige, de data asta smulgând o ridicare din sprâncene din partea uneia dintre funcționarele care-și mânca tacticoasă sandvișul. „Când ați gândit ultima dată?“, se răsti D. către bărbatul care se lăsă pe spate, privindu-l nedumerit. D. îi smulse creionul din mână și-l rupse în două, aruncându-l în coșul plin cu hârtii. Bărbatul plescăi nemulțumit, scoțând calm, din sertar, un alt creion chimic, identic cu primul. D. îl privi stupefiat, apoi luă câteva dosare de pe masă și le aruncă pe geam, după care se urcă pe birou, călcând în picioare tot ce nimerea. Femeia cu sandvișul puse mâna pe telefon și formă un număr scurt. Aproape imediat, D. era împins în stradă, în spatele său fiind trântită

ușa grea a Instituției. D. privi clădirea înaltă, masivă, cu geamurile mici, ca niște creneluri decupate în zidurile cenușii. Își ridică pumnul înspre ele, ca un minuscul Don Quijote în fața unei mori de vânt înțepenite. Se îndepărtă cu pași împleticiți, lovindu-se de trecătorii prea grăbiți ca să-l bage în seamă. Făcu semn unui taxi care opri la câțiva metri de el. Se aruncă în mașină, spunându-i șoferului: „Konig Strasse!“. Acesta îl privi tâmp și D. înțelese limpede că era semnalul plecării sale, prea îndelung amânat.

A doua zi, urmă un drum la bancă, de unde D. scoase ultimele sale economii. De la o agenție de turism își cumpără un bilet de avion către Berlin. Totul era mai simplu decât se așteptase, fapt care îi produse o ușoară îngrijorare, dar fu suficient de rațional pentru a nu lăsa nici o umbră de paranoia care să-i altereze euforia ce-l cuprindea tot mai amplu. Seara, privi cu atenție biletul de avion, încă nevenindu-i să creadă că făcuse un pas atât de radical. Încă mai putea să-l ducă înapoi și să-și răscumpere banii. Iar apoi să se întoarcă spășit la poarta Instituției, unde să se roage pentru a fi primit pe orice post. Anii de umilință își făcuseră efectul, creându-i dependență. Lipsit de protecția zidurilor Instituției, D. se simțea agresat de strada zgomotoasă. Resimțea o nostalgie ciudată, vizavi de dosarele tăcute, dosite prin toate ungherele birourilor. Fișetele metalice, cu mirosul lor distinct, de vaselină, culoarea lor cenușie, lacătele mari și grele atârinate de ușile ce purtau înscrise cu vopsea albă numerele de inventar, toate alcătuiau un album de familie pe care D. se apucase să-l răsfoiască seara târziu, în dormitorul întunecos. Gaura își chema înapoi șobolanul melancolic.

Pentru a-și învinge ciudatul sentiment al dezrădăcinării, D. scoase din sertar ilustrata din Berlin, privind-o nesățios. Nervos, simți că nu mai

deslușește nimic în ea, că totul era banal, că oamenii și clădirile de pe Konig Strasse nu-i mai spun nimic, că totul era o iluzie din carton. „Asta-i bună!“, mormăi D., agitându-se prin încăpere. Se privi în oglindă, cercetându-și fiecare cută a feței. A doua zi avea avion spre Berlin, iar el încă suspina după mocirla Instituției. Reveni asupra ilustratei. Nu, nu-i putea abandona pe băcanul Grun, pe mecanicul Dieter, pe... Hm, pe Sonia. D. se așază pe marginea patului, ceva mai liniștit. Da, Sonia. Își aduse aminte de seara ploioasă în care o așteptase în fața casei, de acordurile nocturne ale pianului, de părul ei ud, de țigara fumată cu delicatețe în colțul ferestrei. D. puse biletul de avion în buzunarul hainei, mai verifică încă o dată conținutul valizei și se întinse pe pat, privind, ca de obicei, tavanul semiobscur. În douăzeci și patru de ore va fi acolo, în Berlin. Acolo unde va începe o viață nouă. Pe Konig Strasse, strada pentru care proiectase o întreagă lume.

Berlinul îl întâmpină pe D. cu o atmosferă rece, metalică, cenușie. O zi ploioasă de noiembrie, un oraș masiv, cu spații exterioare largi, traversate de un trafic ordonat și pietoni grăbiți. D. simți că renaște, că fiecare gură de aer inspirată adânc în metropola germană îl alimentează cu o energie puternic revigorantă. Drumul de la aeroport până la clădirea în care urma să închirieze o locuință îl parcursese cu un taxi luxos, prima excentricitate pe care și-o propusese. Planul său era de a locui timp de o lună într-o garsonieră recomandată de un fost coleg de școală care lucrase ceva vreme în Berlin. Locuința se afla pe Mannenstrasse, undeva în fostul sector occidental al orașului. Prietenul îi spusese că va fi întâmpinat de un bătrânel simpatic, domnul Loeb. Ajuns la destinație, D. privi în jurul său, descoperind o stradă îngustă, cu case de două niveluri, pustie la acea oră a

prânzului. Urcă fără grabă scările, însoțit de o mic bagaj, ținut cu tărie în mână. D. se simțea tot mai stăpân pe sine de când coborâse din avion, iar simțul proprietății și-l manifesta și mai evident prin strânsoarea la care era supus bietul mâner al geamantanului. În semiobscuritatea holului, descoperi ușa pe care scria „Herr Wilhelm Loeb“. D. își aranjă cravata, netezindu-și ușor reverele impermeabilului, apoi apăsă butonul soneriei, cu o ezitare care-l nemulțumi. Nu avu timp să-și facă procese de conștiință din acest motiv pentru că ușa se deschise aproape imediat, lăsând să apară în cadrul ei silueta deșirată a unui bărbat în vârstă, cu o privire ageră, scormonitoare. După ce D. se recomandă, fu invitat în micul apartament. Urmă o scurtă prezentare a confortului pe care Loeb îl punea la dispoziția lui D. contra unei sume relative modice. D. acceptă fără rezerve oferta bătrânului, acesta din urmă înmânându-i imediat cheile. Se îmbracă tăcut pe hol, numără atent banii și ieși pe ușă, salutându-l scurt pe D, care rămăsese singur în mijlocul încăperii, privind spre ferestrele acoperite cu draperii grele. D. își sprijini geamantanul de perete, așezându-se apoi pe canapeaua lată de unde putea vedea micul ecran al unui televizor vechi și o vastă bibliotecă, ticsită de volume având cotoarele roase pe la margini, semn că Loeb desfășurase o laborioasă lectură în micul său bîrlog. Lui D. îi plăcu ceea ce vedea și se gândi că ar fi trebuit să îl cunoască mai bine pe Loeb, care i se părea un omolog de-al său în ale singurătății, dar cu mai multă experiență.

D. dădu deoparte draperiile, lăsând lumina să intre în încăpere. Ploaia încetase, un soare șters apărând dincolo de acoperișuri. D. scoase din geamantan o hartă, pe care o desfăcu pe masa din hol, urmărind cu degetul o traiectorie ce avea ca punct final König Strasse. Nu avea mai mult de doi kilometri până acolo. Se hotărî să meargă pe jos. Răcoarea de afară îl făcu să-și ridice gulerul

hainei. Era acel moment din zi în care seara începe ușor, ușor să intre prin cotloanele străzilor, întunecându-le. D. mari pasul, dorind să ajungă pe König Strasse cât timp lumina mai era încă prezentă pe străzile înguste. Deși grăbit, D. nu-și putea reprimă dorința de a privi cu atenție figurile trecătorilor. La un moment dat, căutătura lui era atât de pătrunzătoare, încât îi frapă pe câțiva dintre cei cu care se intersectă, făcându-i să îl privească, la rândul lor, cu mirare. Pentru moment, D. chiar vru să oprească pe cineva, pe oricine, la întâmplare, doar pentru a-l saluta și a-l întreba, eventual, unde se afla König Strasse. Gândul i se păru pueril, sortit ridicolului, așa că renunță, deși se simțea dominat de o exaltare tot mai pronunțată pe măsură ce se apropia de destinație. În drum, întâlnește o berărie. D. se opri, privi pe hartă și-și dădu seama că nu avea mai mult de trei-patru sute de metri până ce va păși pe König Strasse. Se gândi că e mai bine să-și tempereze emoțiile cu o halbă de bere, chiar dacă astfel își pune în pericol planul de a ajunge acolo la lumina zilei. În plus, localul arăta plăcut, îmbietor, iar de dinăuntru răzbăteau râsete și muzică.

D. intră în braserie cu aerul unui vechi client. Totul i se părea familiar, dar și nou deopotrivă. Se așeză la o masă plasată într-o zonă mai retrasă, de unde putea privi tot ce se întâmplă în localul animat de o frenezie specifică serilor de weekend. Comandă o bere, dezbrăcându-și impermeabilul și întinzându-se comod pe spătarul scaunului. Era o braserie de cartier, cochetă, curată, populată probabil cu locuitorii din apropiere. Cupluri de vârste diferite beau cot la cot, vorbind și râzând zgomotos, în deplină armonie pe care numai o bere bună, băută în cantități rezonabile, o poate declanșa. Chelnerul îi aduse o astfel de bere, pe care D. o savură încet, descoperindu-i aroma amăruie, proaspătă și reconfortantă. Când o începu pe a doua, regretă că era singurul client neînsoțit.

Afară se înnoptase de-a binelea, iar căldura alcoolului îl moleșise, tăindu-i serios din elanul de a vizita chiar în acea seară Konig Strasse. Oboseala zborului, faptul că nu mâncase mai nimic, dar, mai ales, schimbarea tabieturilor îi limitaseră aria de manifestare, făcându-l să aleagă petrecerea întregii seri în compania relaxantă a berilor tot mai gustoase. Mult mai liniștit, acum că renunțase la planul vizitării străzii, D. se putu concentra pe analizarea celor din jur. Barmanul, care părea a fi și patronul localului, era un bărbat impunător, masiv, brunet, un manevrant impecabil al halbelor sub dozatorul de la bar. Era ajutat de o femeie tânără, blondă, bine făcută, care reușea să dirijeze distribuția halbelor la cei poate peste o sută de mușterii gălăgioși și mereu dornici de a comanda noi rânduri de bere. Lângă D., la mică distanță, se afla o masă unde o pereche de tineri discuta în șoaptă, în contrast cu vacarmul și voioșia din preajma lor. Din când în când, îl priveau pe D., dar nu cu o oarecare curiozitate, ci pentru că, pur și simplu, nu îndrăzneau să se privească în ochi, timiditatea lor fiind evidentă. Băiatul consumase deja două beri, în timp ce fata abia reușise să-și înmoaie buzele în prima.

D. se simți într-un fel mândru de rolul său de paratrăsnet al stânjenelii celor doi și căută să le zâmbească amabil, încercând să-i facă să-și depășească timiditatea. Se pare însă că zâmbetul său nu era suficient de convingător, ci, dimpotrivă, îi intriga pe cei doi. D. își imagina că, în ochii tinerilor, părea destul de ciudat în atitudinea sa, așa că își mută atenția spre restul sălii. Își privi ceasul, care arăta o oră înaintată, la care, de obicei, se afla de mult timp în patul său, odihnindu-se pentru o nouă zi de lucru în cadrul Instituției. Pentru o secundă, intra în panică, dar aburii alcoolului îl readuseră în realitatea plăcută a braseriei, fapt care-l făcu să se simtă nemaipomenit de bine, acolo, departe de îmbâcseala rutinii funcționărești.

D. se gândise să locuiască doar o lună în Berlin, dar sentimentul de libertate pe care i-l dădea lejeritatea acelei seri îl convinse să prelungească termenul de ședere pe o perioadă nedefinită. Își va găsi cu siguranță o slujbă care să-i ofere un trai decent, permițându-i astfel să devină cu adevărat un cetățean onorabil al Berlinului. Îmbărbătat de această doză de optimism, D. mai comandă o bere, felicitându-se pentru salutara idee de a intra în local. Chelnerul deja îi zâmbea familiar. După ce îl servi, se îndepărtă fluierând ușor. Dincolo de silueta acestuia, D. văzu cum pe ușă intră o femeie, cu părul blond tuns mediu, până în dreptul umerilor, îmbrăcată într-un impermeabil închis la culoare. Privi în jur, căutând probabil un loc liber. Perechea de îndrăgostiți se ridicase deja, lăsând câteva bancnote pe masă. Femeia se îndreptă hotărâtă spre masa acestora, așezându-se și comandând imediat o bere. Bău lichidul brun cu o poftă nedisimulată, dând impresia că o cerință imperioasă o făcuse să intre în braserie. D. o privea din când în când, având senzația clară că figura acesteia i se părea cunoscută. Femeia părea transpusă într-o zonă îndepărtată, ochii albaștri neavând nici o strălucire care să trădeze contactul cu realitatea. La un moment dat, îl fixă cu privirea pe D., exact în același moment în care și el îndrăzni să o privească direct în ochi. Timorat, D. cercetă preocupat toarta halbei, apoi privi în sală, mimând indiferența. Când își întoarse privirea spre femeie, descoperi că aceasta era interesată în continuare de el. D. se gândi că solitudinea lui dădea naștere la interpretări asupra moravurilor sale, prezența lui singuratică părând a fi una orientată către potențiale flirturi cu femei la fel de singure. Femeia terminase de băut, iar acum trăgea distrată dintr-o țigară. D. nu știa ce să facă. Într-un fel, îl măgulea ipoteza că stârnise atenția unei femei atât de frumoase. Pe de altă parte, îl deranja că, dacă într-adevăr se petrecuse acest fapt și nu

era o închipuire a orgoliului său masculin, nu se simțea suficient de stăpân pe sine pentru a lega o discuție cu ea. Nu numai proasta cunoaștere a limbii germane era la mijloc, ci și inabilitatea de care dădea dovadă mai mereu atunci când se punea problema de a fi firesc într-o conversație cu o femeie. Poate că o a patra bere l-ar fi ajutat. Se pare că la fel gândi și femeia, care deja o bea pe a doua, la fel de panicată ca și pe prima. O întrecere având ca trofeu înfrânarea lucidității se stârni între cei doi. D. conducea detașat. După o jumătate de oră, făcu primul pas, apropiindu-se de masa femeii. Aceasta îi făcu loc lângă ea cu un gest a cărui naturalețe îl încurajă și excită pe D. Se numea Tania și lucra la o bibliotecă. Locuia în apropiere și venea în braserie ori de câte ori se simțea singură. Îi cunoștea pe majoritatea celor de acolo și nu o deranja deloc să se afle în mijlocul unor bărbați care beau pe rupte. De câteva ori o făcuse și ea lată, evenimente de care nu-și amintește cu plăcere. D. minți în privința biografiei și a planurilor sale, spunându-i că e scriitor aflat cu o bursă de creație de o lună la Berlin. Eticheta de scriitor atrase atenția Taniei, care imediat schimbă cursul discuției, ducându-l în zona literară, lucru nu foarte comod pentru D., prea puțin familiarizat cu tema abordată. Însă alcoolul îl ajută să fenteze cu eleganță câmpul minat, prin câteva jocuri de cuvinte și calambururi care o făcură pe Tania să zâmbească și să revină la un nivel frivol al conversației. D. era surprins de ușurința cu care reușise să capteze nu numai atenția femeii, ci și o anumită simpatie din partea ei. Nu se mai simțea deloc greoi, ci, dimpotrivă, dinamic și proaspăt în gânduri și verb. D. trăise ani îndelungi în care Instituția lucrase constant la anchilozarea minții sale, la anihilarea resorturilor unei gândiri vioaie și inventive, la aplatizarea dorințelor și a îndrăzneții de a-și identifica și folosi personalitatea. Automatismul muncii de birou,

miile de click-uri pe care le dădea zilnic calculatorului, reîmprospătând aceeași imagine pe monitor, constanta programului, bătut în cuie între orele opt și șaisprezece, eliminarea exercițiului imaginației din fișa postului, își lăsaseră amprente adânci asupra gamei de aptitudini sociale ale lui D., în sensul reducerii acesteia până la nivelul unui autist. Însă compania Taniei, atmosfera prietenoasă din braserie, ploaia de afară, liniștita locuință a lui Loeb, toate însemnau motive solide de dezgheț a ursuzului și închistatului D. Totuși, pe măsură ce clienții începeau să părăsească localul, ora închiderii apropiindu-se, D. se întrebă îngrijorat ce se va întâmpla după ce vor fi nevoiți să plece și ei. Se vor despărți în ușa braseriei sau o va conduce pe Tania acasă? Și dacă se va întâmpla acest din urmă lucru, îl va invita să urce sus? Și dacă da, ce va face el acolo? O va săruta, va face dragoste, va rămâne peste noapte? Invadat de întrebările incomode, D. își pierdu entuziasmul, devenind posac și monosilabic. Dar reuși să mențină conversația la un nivel satisfăcător, iar Tania râdea în continuare la vorbele sale, nesesizând preocuparea care-l cuprinsese. D. încerca să-și tempereze grijile, gândindu-se că, fără îndoială, o soluție de compromis se va ivi la momentul potrivit.

După câteva minute, inevitabilul se produse. Tania îi spuse că este obosită, că pentru acea seară fusese de ajuns și că i-a făcut plăcere întâlnirea cu el. D. îi mulțumi pe un ton stingher. Plăti toată consumația, deși, pentru câteva clipe, își aduse aminte de legenda achitării notei în stil nemțesc, lucru care nu se întâmplase în cazul Taniei. Își reproșă gândul meschin și o ajută să-și îmbrace impermeabilul. Ieșiți afară, făcură câțiva pași pe trotuarul peste care câteva frunze uscate se tăvăleau sub adierea unui vânt rece. Tăcuți, ajunseră în dreptul unei stații de taximetre. O mașină solitară aștepta lângă bordură. D. îndrăzni

să o întrebe dacă se vor mai revedea, obținând din partea Taniei un zâmbet fugar și o asigurare că da, acest lucru se va întâmpla. Urcă în mașină și, prin geamul deschis, D. auzi comanda: „Konig Strasse nr. 24“. Taxiul demară, lăsându-l pe D. buimăcit. Konig Strasse? D. făcu stânga-mprejur, spre casa lui Leob. Faptul că Tania locuia pe Konig Strasse îi crea o emoție suplimentară. Într-un fel, n-ar fi dorit ca în peisajul acelei străzi să se afle un personaj precum Tania, o femeie pentru care începuse să nutrească anumite sentimente, ce-i drept inconsistente. D. vedea Konig Strasse ca pe un loc în care să se ascundă, să se refugieze, să fie el însuși. Vecinătatea Taniei complica serios totul, deranjându-l, cel puțin într-o primă fază. Poate că, după ce se vor cunoaște mai bine, lucrurile se vor schimba. Dar, până atunci, va trebui să se prefacă, va trebui să joace rolul unui bărbat galant, romantic, sentimental. D. exclude hotărât această variantă, grăbind pasul spre casă. Ura schimbările intervenite în planurile sale, oricare ar fi fost acestea. Prefera căile liniare, ale căror parcurgere presupunea un consum redus de energie, fizică și psihică. Orice intruziune, orice eveniment care putea schimba direcția de mers îl descumpănea și-l făcea să dea un pas înapoi. Pentru a se replia și a evalua schimbarea intervenită avea nevoie de timp, iar aceasta suplimentare temporală însemna, deseori, un consum inutil de resurse. Cu atât mai mult, o femeie ar fi reprezentat un vârf de sarcină, o deturnare radicală de la preocupările pe care le avea. Și apoi, D. avusese experiențe sentimentale suficient de neplăcute pentru a fi foarte precaut în această privință. Dincolo de aspectul sexual, pe care-l evaluase la un nivel mediocru, D. descoperise că era prototipul individului care trăiește pasional primele douăzeci și patru de ore ale unei relații, după care interesul său coboară brusc, ajungând la o intensitate de subzistență. În timp ce la alții implicarea emoțională creștea în

timp, la D. ea se manifestă invers, puternică la început și mult diluată tocmai atunci când relația ar fi presupus un maxim de maturitate. Conștient de acest defect al său, D. încerca din toate puterile să ocolească femeile, nu neapărat din dorința de a nu le face să sufere de pe urma impotenței sale sentimentale, ci dintr-un egoism exacerbat, prin care spera să își protejeze propriul confort mental.

D. își începu ziua următoare decis să evite braseria din ajun, pentru a nu risca o reîntâlnire cu Tania. Se bărbieri, își pieptănă părul cu grijă și îmbracă o nouă haină, această toaletare reîmprospătându-l într-o măsură îndeajuns de mare pentru a aborda noua zi cu un tonus bun. Locuința i se părea mai luminoasă și mai spațioasă. Cuprins de zel, D. se apucă chiar de șters praful de pe cutia televizorului și de pe noptierele din dormitor. Își alungă repede din minte imaginea Taniei stând aplecată și mânuind un aspirator în sufragerie. Nu avea de gând să-și strice ziua cu închipuiri erotice telenovelistice. Deja simțea că intră în pielea noului D., un tip puternic, încrezător, care știe ce vrea de la viață. Mâncând un sandviș în bucătărie, D. medită puțin asupra clișeului „a ști ce vrei de la viață“, dându-și seama că nu-l poate asocia cu nimic rezonabil în ceea ce-l privea. În schimb, constată amărât că singurul lucru pe care îl știa cu certitudine era că voia să facă dragoste cu Tania.

Pe hol, D. privi impermeabilul agățat în cuier. Renunță la gândul de a-l purta din nou, mai ales că afară se întrezărea o zi senină. Îmbrăcat lejer, D. coborî scările blocului dinspre apartamentele căruia nu răzbătea nici un sunet. Planul era același ca și cel din ajun: mult așteptata vizită pe König Strasse. Alese o rută care nu includea braseria. Ocolul presupunea câteva sute de metri în plus pe străzi lăturalnice, dar D. era mulțumit, convins că găsisse o soluție bună de a și-o scoate cât de cât din minte pe Tania. „La naiba, la urma urmei nu e decât o bibliotecară spălăcită, care mai și trage la

măsea!“, izbucni D. în sinea sa. Imediat își renegă ieșirea, nu pentru că i s-ar fi părut grosolană, ci tocmai pentru că era rezultatul evident al unei prea intense preocupări legate de Tania. Nu se comporta deloc ca un bărbat stăpân pe sine, așa cum își impusese să fie în timp ce-și lua micul dejun. De fapt, D. nu mai suporta ideea de a fi subjugat de către cineva. Experiența dominației venite din partea unei femei i se părea de aceeași factură ca și cea trăită ca subaltern în birourile apăsătoare ale Instituției. Într-o relație, D. se vedea întotdeauna în postura de manipulat, de slujitor umil. Reflexul capului plecat, căpătat în timpul serviciului, se transmisese și în viața personală. Devenise excesiv de amabil cu orice persoană cu care interacționa într-un spațiu public, fie la magazin, pe stradă sau în autobuz. Deseori, pentru un serviciu oarecare pe care i-l făcea cineva, își apleca precipitat capul în semn de mulțumire, reproducând, fără să vrea, scene de amabilitate specifice asiaticilor. Mai lipseau pașii mărunți și zâmbetul ascuțit și ar fi fost replica fidelă a unui chinez extaziat în fața unui banal semn de amicitie. D. nu refuzase nimic, niciodată. Mulțumea oricui pentru orice, oricât de neimportant ar fi fost acel lucru. Toleranța lui căpătase dimensiunile unei permisivități excesive, de o nocivitate care lăsa cale liberă unui anumit soi de masochism.

Abia în puținele sale excese bahice își regăsea D. curajul de a spune lucrurilor pe nume. Dar, de cele mai multe ori, devenea patetic în erupțiile sale verbale, vizibil marcate de incoerența lipsei de luciditate. Contrastul dintre D. cel cuminte și așezat și un D. perorând îmbibat de alcool îi sporea ridicolul atitudinii de justițiar de cafenea, iar alternanța acestor stări nu făcea decât să-i sporească neîncrederea în sine. Pe fondul de nesiguranță cvasipermanentă, D. își crease o serie de superstiții dintre cele mai absurde. De la felul în care își lega șireturile până la poziția în care așeză

un anumit obiect, cele câteva zeci de mici ritualuri zilnice compuneau în mintea sa zidul de apărare împotriva potențialelor pericole care l-ar fi putut amenința. Treptat, toate aceste tabieturi începuseră a-l obosi enorm, devenind o corvoadă și un motiv serios de irascibilitate. D. era conștient că se supune unei torturi psihice și fizice total gratuite, dar, evident, subconștientul său îi dicta că trebuie să continue autoflagelarea, dacă vrea să fie ferit de necazuri. Neputința de a se opune dominării acestor obiceiuri se adăuga pe lista factorilor care îi slăbeau forța de a se impune în orice ar fi întreprins. Și de această lipsă dorea D. să scape prin venirea sa la Berlin și integrarea în peisajul străzii König. Își dorea un loc care să-i schimbe viața mai ales în dimensiunea ei psihică, cea materială nefiind o prioritate pentru D., prea puțin interesat de aspectele concrete ale existenței sale. Unii prieteni îl sfătuiseră să se concentreze tocmai pe latura practică a vieții, să se bucure de detaliile materiale, să își găsească o pasiune legată de automobile, de grădinărit, de sport, de tot ceea ce presupunea contact fizic cu oamenii sau cu anumite obiecte. În opinia lor, deplasarea centrului de greutate către o zonă palpabilă ar fi eliminat multe dintre angoasele sale. D. îi ascultase cu atenție și chiar le dădu dreptate, promițând că va face întocmai cum îl sfătuiseră. Problema era că nu reușea să-și găsească nici o pasiune ancorată în realitate. Încercase să-și ia permis de conducere, pentru a simți că propriile mâini pot mișca o mașină în direcția dorită de el. Această îndeletnicire i-ar fi consolidat sentimentul că își poate lua soarta în mâini, că-și poate dirija viața precum un autoturism, că totul depinde numai de el. Dar, după câteva ore de condus sub îndrumarea unui instructor lipsit de orice tact pedagogic, D. a renunțat la ideea terapiei auto.

Ajuns într-o intersecție intens circulată, D își cercetă harta, convingându-se că se afla chiar în

capătul străzii Konig. În lumina soarelui dimineții, clădirile emanau un optimism tonic, care îl încuraja pe D. să meargă mai departe. După câteva minute, ajunse la doi pași de semnul indicator pe care scria Konig Strasse. Avu sentimentul că se afla pe punctul de a intra într-o catedrală. Nu arhitectura clădirilor era cea care imprima această impresie, ci bagajul de emoții care-l însoțea și în care introdusese speranța unei schimbări. D. era pelerinul ajuns în pragul sanctuarului, acolo unde îndoielile și neajunsurile trebuiau să lase loc încrederii într-o soartă mai bună. Deși trecuseră treizeci de ani de la data în care fusese făcută fotografia, aspectul general al străzii era aproape neschimbat. Pe măsură ce înainta de-a lungul trotuarului, D. recunoștea majoritatea clădirilor surprinse în ilustrata poștală. După estimările lui, strada nu avea mai mult de cinci sute de metri lungime. Recunosc cu emoție băcănia căruia îi atribuisese povestea familiei Grun. Trecu pe lângă ea fără să aibă încă curajul să intre înăuntru. În schimb, atelierul auto al lui Dieter dispăruse și în locul său apăruse un supermarket. Probabil că proprietarii băcăniei nu era foarte bucuroși de această vecinătate. Undeva, pe la mijlocul străzii, D. zări o plăcuță inscripționată cu numărul 24, casa în care locuia Tania. D. traversă grăbit pe trotuarul opus. Camuflat de trunchiul unui copac, în cea mai penibilă postură, D. spionă ferestrele casei cu două caturi. Se încruntă, simțind ceva neobișnuit în poziția clădirii. Scoase ilustrata, privind-o. Apoi se îndreptă spre capătul străzii. Intră în ultima clădire, urcând grăbit scările. Descoperi deschis capacul unui luminator. Ajuns pe acoperișul clădirii, D. privi panorama străzii, apoi, din nou, cartea poștală. Fără îndoială, din acel unghi fusese făcută fotografia din 1980. Cu unele mici schimbări, elementele peisajului erau aceleași. Dar ceea ce îl făcu pe D. să se schimbe la față fu descoperirea pe care o intuia. Clădirea din

fotografie de la fereastra căreia o femeie blondă fuma o țigară în urmă cu treizeci de ani era aceeași în care locuia Tania. D. coborî scările precipitat, ieșind în stradă. Aproape că alerga pe trotuarul lipsit de trecători. În apropierea casei, își temperă pasul. Citi înscrisurile de pe cutiile poștale, găsind-o pe Tania Bergom. Etajul trei, apartamentul doi. Ajuns în dreptul ușii, își lipi urechea de lemnul masiv. Avu o senzație de déjà vu. Imaginea Soniei Buchwald îi apăru în minte, însoțită de acordurile de pian. Nu se poate! Tania locuia în același apartament cu femeia din ilustrata poștală. „Ce înseamnă asta?“, se întrebă D., reîntorcându-se în stradă. Privi spre fereastra pe care o identificase ca fiind cea în care femeia apăruse fumând în ilustrată. I se păru că o perdeă se mișca în spatele geamului. D. își plecă capul, îndepărtându-se grăbit. Se simțea oarecum ridicol făcând toată această muncă de detectiv amator. Ar mai fi fost culmea penibilului ca Tania să se fi aflat în spatele ferestrei și să-l vadă ieșind din scară, fugind ca un adolescent ce-și urmărește iubita. Dacă l-a văzut, sigur l-a catalogat drept un soi de pervers, spionând femeile cu care flirtează. Un bărbat aflat în plină criză a vârstei mijlocii care se comportă ca un puștan însemna o imagine pe care D. refuza cu îndârjire să-i fie atribuită, mai ales în condițiile în care încerca din răspuțuri să asimileze trăsăturile maturității masculine.

Ajuns acasă, D. se trânti pe pat, total nemulțumit de felul în care decursese incursiunea sa pe König Strasse. Își imaginase altfel prima sa vizită acolo, în nici un caz una grăbită și sub presiune. Totuși, aflase ceva care schimba radical totul. Tania locuia în același apartament cu cel al femeii din fotografie. Judecând după asemănarea lor fizică, nu era deloc exclus ca între cele două femei să fie o legătură. Cel mai probabil, Tania putea fi fiica femeii de la fereastră. „Asta-i telenovelă ieftină“, mormăi D., privind cum se

așternea lumina asfințitului prin perdelele groase. Își aminti povestea imaginată de el în care o întâlnea pe Sonia Buchwald într-o seară de toamnă târzie. Perspectiva ca, printr-un capriciu al destinului, Tania să fie întruchiparea reală a Soniei îl încălzea, făcându-l să zâmbească. Ar fi fost cu adevărat un lucru frumos, posibil și la care nici nu îndrăznea să spere. Adormi cu acest cântec de leagăn de sorginte erotică și se trezi două ore mai târziu, proaspăt și înviorat. Se înserase de-a binelea. Îi veni un chef nebun de a merge la „Braserie“. Se îmbracă repede și se repezi pe ușă. Afară, doi indivizi vorbeau în șoaptă și-l priviră atent. Unul dintre ei îl opri, recomandându-se a fi de la poliție și cerându-i să se legitimeze. Celălalt, un bărbat în vârstă, se retrase un pas, privind întreaga operațiune. Polițistul cercetă actele lui D., îl întrebă cu ce ocazie se afla acolo, în locuința lui Leob. După ce ascultă explicațiile bâlbâite ale lui D., îi returnă actele, spunându-i că se produsese un furt într-unul dintre apartamentele vecine și că asta e procedura. Bărbatul în vârstă spuse că se numește Glub, este vecin cu Leob de douăzeci de ani, dar nu auzise ca acesta să-și fi exprimat intenția de a închiria apartamentul. D. nu mai dădu nici un detaliu vizavi de povestea prezenței sale acolo, salută și coborî fără grabă scările, confuz și oarecum tulburat de neașteptatul contact cu poliția. Cei doi îl urmăreau cu privirea, părând a nu fi deloc convinși de nevinovăția lui D. Dar, pentru el, incidentul deja își pierduse din importanță.

Intră în „Braserie“ plin de voie bună, regăsind cu bucurie aceeași masă la care fusese cu Tania data trecută. Chelnerul îl salută deja ca pe un obișnuit al casei, lucru care-l încântă și mai mult pe D., acesta comandând, pe lângă bere, și o mică omletă. Îi era foame și sete, semn că se afla într-o formă de zile mari, stare pe care nu o mai cunoscuse de mult timp. O căută din ochi pe Tania, dar se pare că încă nu venise. De altfel, nu știa de

ce avea impresia că va sosi în acea seară. La urma urmei, putea lipsi cu zilele, cu săptămânile. Și, totuși, D. avea presimțirea clară că o va revedea în scurt timp. Mâncă cu poftă, bănd deja a doua bere. Apoi ascultă atent discuțiile celor din jur, clienți aflați într-un număr la fel de mare ca și în seara din ajun. Încă nu era foarte familiarizat cu limba germană, dar se gândi că trasul cu urechea la conversațiile vecinilor de masă ar fi un exercițiu bun pentru a o deprinde. Privea figurile celor trei bărbați de alături. Păreau a fi oameni cu o pregătire medie, îmbrăcați decent, exprimând o notă de seriozitate, chiar dacă râdeau zgomotos, ciocnind cu putere halbele de bere. Ori erau muncitori, ori erau mici afaceriști locali. Vorbeau despre fabrici, linii mecanizate de producție, despre impozite și salarii. Apoi unul dintre ei aduse în discuție problemele pe care le avea cu mașina lui veche și, imediat, D. își aduse aminte de ipostaza închipuită în care bea cot la cot cu Dieter Melnitz și prietenii săi. Se surprinse zâmbind melancolic, de parcă acele lucruri imaginate în urmă cu câteva luni ar fi fost deja amintiri reale. Își aduse aminte și de băcănia bătrânilor Grun și se gândi că ar trebui să o viziteze a doua zi. D. își regăsea astfel vechii săi prieteni, virtuali, ce-i drept, dar pe care el începea să-i perceapă cât se poate de concret. Unul dintre personajele care căpătase o prezență reală era și Sonia, cea care, prin intermediul Taniei, traversase treizeci de ani de uitare, fiind adusă la viață de imaginația lui D. Așa cum sperase, Tania veni la „Braserie“, îndreptându-se radioasă către un D. care o aștepta cu brațele deschise. După câteva cuvinte de reacomodare între cei doi, D. profită de atmosfera destinsă și scoase pe masă ilustrata poștală. I-o arăta Taniei, fiind atent la reacția ei. Aceasta o privi nedumerită, punând apoi degetul pe chipul femeii din colțul imaginii. „Acolo... este mama mea“, spuse ea, vizibil marcată de revelația pe care i-o oferea chipul șters, care o privea de

dincolo de celuloidul filmului. Tania îl rugă pe D. să iasă împreună afară, simțind nevoia de a respira aerul rece al serii. D. o luă de braț, însoțind-o pe trotuarul care ducea spre Konig Strasse. Pe tot parcursul drumului, Tania nu scoase nici un cuvânt. D. îi respectă tăcerea, pășind stingherit alături de ea. Ajunsă în dreptul casei sale, Tania îl rugă pe D. să o însoțească sus, în apartament. D. încuviință tăcut, regretând că o pusese într-o situație atât de delicată, deșteptându-i amintiri pe care se pare că și le dorea uitate. În apartamentul Taniei persista o aromă plăcută, de plante orientale. Semiîntunericul și mobila de culoare închisă îl impresionară plăcut pe D. O ajută pe Tania să se dezbrace, apoi se așază împreună cu ea pe o canapea din living, sub lumina caldă a unui lampadar. Tania îl rugă să deschidă frigiderul și să aducă o sticlă de whisky. Când reveni din bucătărie, D. o găsi pe Tania răsfoind un album foto. D. turnă whisky-ul în pahare și privi peste umărul Taniei. Fotografii din anii 60-70 împânzeau micul album. În câteva dintre ele, D. o recunosc pe mama Taniei. Află că se numea Anne și că murise în '85, în urma unui cancer, când Tania avea doar șase ani. D. se aștepta să audă o poveste tristă, așa că bău pe nerăsuflăte paharul cu whisky. La fel procedă și Tania. D. încercă să intre în atmosfera intimă și se pregăti de o lungă confesiune din partea femeii, care acum își aplecase ușor capul pe umărul lui.

Dar nu se întâmplă deloc așa. Tania adormi după câteva clipe, D. simțindu-i pe obraz răsuflarea calmă. O întinse pe canapea și o înveli cu o pătură, el așezându-se pe un fotoliu din apropiere. Privi câteva fotografii din album, identificând-o pe Tania la diverse vârste. Mereu alături de Anne, cea care o întruchipa pe Sonia în visele sale. D. avu sentimentul că timpul încremenise pe Konig Strasse, că cei treizeci de ani scurși de la momentul fotografiei nu existaseră, iar el se afla

cu adevărat în anul 1980, septembrie. Privi în jur, văzând o mobilă veche, probabil din aceiași ani. Totul arăta o blocare temporală, un spațiu prizonier într-o nemișcare a timpului. Apartamentul Taniei conservase în el atmosfera începutului anilor '80, cu tot ceea ce însemna asta, cel puțin în imaginația lui D. Avusese tot timpul o slăbiciune pentru perioada dintre deceniile șapte și opt, probabil că o reminiscență a copilăriei în care singurele sale surse de divertisment erau câteva reviste vechi, occidentale, ajunse în posesia lui după ce fuseseră frunzărite de multe alte mâini, avide de sentimentul libertății pe care-l degajau într-o epocă comunistă care exhiba pe deplin rigiditatea și cenușiul. Copilăria lui D. fusese marcată de imaginile Occidentului acelor ani, desfășurate amplu în paginile câtorva reviste franțuzești sau nemțești, strecurate prin bagajele celor care aveau privilegiul de a călători în vest. Femei delicate, cu părul revărsat pe spate, privind zâmbitoare spre un flacon de spray Rexona, întinse pe un șezlong dincolo de care nisipul plajei strălucea într-un soare mediteranean, sau bărbați cu chipuri angelice, îmbrăcați în costume de lux, pozând lângă o mașină pe o stradă aglomerată și doldora de reclame luminoase. Toate fotografiile erau însoțite de titluri mari, colorate, care, în fața unui copil precum D., păreau a vorbi despre întâmplări fabuloase, misterioase. Totul era diferit de atmosfera de cazarmă emanată de societatea în care D. fusese nevoit să-și trăiască anii copilăriei și, mai apoi, ai adolescenței. Informațiile vizuale din Occident fiind derizoriu de puține, au fost completate de o imaginație exacerbată. Grobianismului și sărăciei, care domneau în societatea totalitară care-l înconjura, D. le-a opus o civilizație fictivă, bazată pe impresiile pe care și le formase din fragmentele de literatură sau publicistică occidentală. Treptat, au început să apară problemele, conflictul dintre cele două lumi

manifestându-se tot mai virulent în psihicul lui D., devenit un câmp de bătaie pe care se dădeau ample lupte de idei și concepții, radical diferite. Contrastul se amplificase pe măsură ce D. începuse să lucreze în diverse medii, care mai de care mai meschine și ipocrite. D. nu-și pusese niciodată problema că trăiește într-o dimensiune paralelă, iar această dedublare ar putea să-l facă să derapeze puternic de la realitate. Nu se gândise nici o clipă la faptul că percepția sa asupra anumitor manifestări ale celor din jur ar putea fi una greșită. Deși i se spusese în numeroase rânduri că a devenit foarte vanitos și neatent chiar și cu puținii săi prieteni, D. nu sesizase un pericol în evoluția sa. Se simțea din ce în ce mai bine în lumea creată de el, evitând orice intruziune care i-ar fi putut altera mica ordine socială proprie. De aici până la izolare completă nu a fost decât un pas, parcurs fără ezitare de către un D. mai încrezător ca oricând într-un ego tot mai amplu dezvoltat. Se ferea să-și eticheteze drept obsesie aspirația către o societate perfectă. În viziunea sa, dorința de a fi în totalitate un cetățean onest, liniștit, anonim, moderat în opiniile politice sau sociale, nu avea nici pe departe vreo legătură cu spectrul unor afecțiuni psihice. Sigur, detractorii săi îi aduceau mereu argumente puerile, dându-l pe Hitler drept exemplu în ceea ce privește tendința de a proiecta o societate lipsită de defecte, strălucitoare în curățenia ei morală fără cusur. Gemenii acestei lumi se aflau în imaginile artificiale și contrafăcute din revistele de care D. se atașase profund în copilărie, adevărate oaze de libertate, din care imaginația sa se hrănise copios, cățărându-se ca o iederă pe zidurile igrasioase ale doctrinei comuniste, depășindu-le și țâșnind afară, spre o zonă eliberată de minciună și puterea mediocrității. Aceste ziduri căzuseră în 1989, dar numai la nivel formal. Umbrele lor își păstrasera conturul în conștiința multora dintre indivizi.

Libertatea instituită prin lege nu adusese cu sine decât o perpetuă goană a parvenirii. Gratiile comuniste fuseseră înlocuite cu un alt soi de regim discreționar, cel al imoralității devenite blazonul aristocratic care deschidea toate ușile societății. De mirosul fetid al acestei noi carcere morale își dorea D. să scape, venind pe König Strasse, locul în care putea să-și desăvârșească în liniște citadela imaginată cu mult timp în urmă, când personajele din revistele occidentale i se păreau jaloanele de bază ale unei comunități perfecte.

În persoana Taniei, D. regăsea într-o bună măsură un astfel de personaj, născut și crescut în societatea prosperă și lipsită de griji a vestului. Originea sa pur germană îi conferea tinerei elementul de naturalețe de care veneticul D. avea nevoie să se atașeze. Conform unor planuri pe care D. nu le deslușea încă prea bine, mixajul dintre cei doi ar fi urmat să formeze un cuplu ideal. Trăsăturile sale morale, pe care le considera desăvârșite, s-ar fi alțuit pe trunchiul Taniei, unul sănătos, original, Made în Germany. În acea seară, în semiîntinericul liniștii din apartamentul Taniei, toate aceste proiecte i se păreau pe deplin realizabile. Privind-o pe femeia care dormea ghemuită, cu o figură senină, tonică, D. simți că se afla acasă. O casă dedicată armoniei, aprecierii reciproce de care trebuie să se bucure doi oameni aflați la vârsta la care viața trebuie să aibă un singur sens major, cel către desăvârșirea propriilor dimensiuni umane.

Mutarea lui D. în locuința Taniei se produse aproape firesc, fără ca vreunul dintre ei să aducă în discuție în mod clar acest lucru. D. căpătase o asemenea dexteritate în a se insinua în orice mediu, încât toți îl percepeau ca fiind acolo de când lumea. La rândul lui, D. avea impresia că îi cunoaște pe vecinii Taniei de foarte mult timp, că,

de fapt, el locuise pe Konig Strasse nr. 24 cu mulți ani în urmă, iar acum se întorsese dintr-o lungă călătorie. Printre primii care îi remarcaseră cu plăcere prezența în apartamentul Taniei se afla și Ludwig Prusk, fost profesor de istorie la un colegiu berlinez. Se întâlneau aproape în fiecare dimineață, întâmplător, pe casa scârilor, în timp ce unul dintre ei, D., se îndrepta spre slujba ce tocmai o găsisese la un depou, iar celălalt, Prusk, ieșea la plimbarea zilnică prin care voia să-și mențină un tonus ridicat. Cele câteva cuvinte de politețe schimbate într-o primă fază fuseseră de ajuns ca să lege între cei doi bărbați o amiciție cu substraturi diferite. D. avea intenția limpede de a câștiga bunăvoința bătrânului și distinsului profesor, în timp ce acesta din urmă nutrea speranța că, în timp, va dezlega misterul prezenței unui străin în clădire. Prin urmare, ambii aveau interese bine delimitate și, desigur, camuflate sub o mască cât se poate de naturală. Dacă profesorul Prusk avea apetențe detectivistice, un alt vecin, Harry Bermayer, îl simpatiza sincer pe D. Ce-i drept, aflând de originea evreiască a lui Bermayer, D. îi spusese la un moment dat că bunicul său ar fi evreu și se prea poate ca această comuniune semită să fi influențat în bună măsură trăinicia prieteniei lor. De altfel, D. nu mințea în privința elementului biografic, dimpotrivă, îi făcea plăcere să-l facă public mai ales în mediile în care simțea că acest lucru produce o impresie plăcută, menită a-l ajuta să urce pe scara socială. Bermayer îl invitase la el în câteva rânduri, D. refuzându-l politicos într-o primă instanță, motivând că se întoarce prea târziu de la serviciu pentru a mai putea avea și îndeletniciri de socializare. Strategia îi reușise, Bermayer căutând să-i capteze bunăvoința pe orice cale. Într-un final, acceptă să-i facă o vizită bătrânului, prilej cu care încropi o întreagă legendă vizavi de arborele său genealogic, sub privirea admirativă a gazdei așezate cuminte într-un

fotoliu. D. începu prin a mărturisi că bunica sa a avut o aventură cu un mic comerciant evreu, de pe urma căreia s-a născut maică-sa. Mai povesti cum prăvălierul avea și unele pasiuni artistice, moștenite, se pare, și de către D., fapt care spori atenția lui Bermayer, un fervent client al galeriilor de artă. D. perora ore întregi despre admirația sa profundă față de proletariat, în general, dar și față de cei care își câștigau existența în anonimatul unei munci cinstite. Aici observă că Bermayer devenea apatic, exprimându-și astfel ușoara indiferență față de subiectul abordat cu atâta patos de către D. Intui lipsa de aderență a negustorului la convingerile legate de muncă și cinste și părăsi acest teren minat, trecând în zona comerțului cu artă, cel pe care Bermayer îl practica cu relativ succes de peste jumătate de veac. De la întâlnirile cu Bermayer, D. ieșea relaxat, convins că, odată cu fiecare întâlnire, câștiga de partea sa un om cu influență pe König Strasse. Totuși, avea unele dubii în această privință, gândindu-se că, pe fondul unor reminiscențe rasiste, o parte dintre ceilalți vecini puteau să nu vadă cu ochi buni prietenia sa cu un bătrân evreu. Așa că hotărî să fie totuși prudent în a se afișa public cu Bermayer, relația lor desfășurându-se strict în spațiul locuinței acestuia. D. recunoștea că asta însemna o lașitate penibilă din partea sa, dar era dispus să subordoneze orice compromis scopului său, cel de a fi adoptat pe deplin de către comunitatea de pe König Strasse. Își dădu seama că pentru reușita demersului avea nevoie de un plan bine chibzuit, a cărui punere în practică să decurgă în așa fel încât să nu stârnească inamiciții între potențialii săi susținători. Pentru a se întâmpla asta, D. trebuia să afle cât mai multe detalii despre principalii membri ai comunității, pe care să le exploateze eficient și într-un timp scurt. Din acest punct de vedere, era conștient că trebuie să-și lărgască zona de acțiune, ieșind din perimetrul îngust format din vecinii Taniei. Fără

îndoială, ei reprezentau un segment important al redutei pe care dorea să o cucerească, dar adevărata luptă începea dincolo de poarta clădirii, unde D. ar fi urmat să se implice în plenitudinea vieții sociale de pe König Strasse. Tania era inclusă și ea în strategie, D. intenționând ca, prin intermediul ei, să câștige din start un minim de încredere din partea celorlalți, minim care, ulterior, să fie baza solidă de plecare în clădirea soclului plănuț în amănunt.

Ocazia unei ieșiri împreună într-un cerc restrâns apărură curând, Tania fiind invitată în oraș de soții Spiel, vechi prieteni ai mamei sale. Aceștia aleseseră un restaurant cochet și decent pecuniar, lucru pe placul lui D., decis să apeleze la un minim de resurse, mai ales financiare. Herbert Spiel lucrase o viață întreagă la unul dintre serviciile financiare ale primăriei, așa că D. avură o gamă largă de subiecte de conversație. La plecare, Spiel îi propusese să îl viziteze în weekend, când avea obiceiul de a juca bridge cu câțiva prieteni. Deși D. habar n-avea de regulile acestui joc, acceptă imediat, neputând pierde prilejul intrării pe ușa din față în cercul cetățenilor respectabili de pe König Strasse. În plus, Spiel o felicită pe Tania pentru faptul că îl avea drept prieten pe D., un om atât de cult și de manierat, aprecieri care-i sporiră încrederea într-un parcurs liniștit către vârful comunității. În același timp, D. își regăsea resurse nebănuite de tandrețe, întărind dovezile de dragoste față de Tania, cea care, pe lângă banalul statut de iubită, căpătase și alura unui partener de nădejde în dificila construire a prestigiului său.

Sigur, trecerea de la pretinsul statut de scriitor aflat cu o bursă în Berlin la minora funcție de facturist la un depozit de mărfuri fusese de natură a stârni controverse în rândul micului cerc de prieteni. Unii considerau această surprinzătoare conversie profesională ca pe un purgatoriu necesar adaptării la societatea germană, alții o apreciau ca

fiind un compromis pripit, susținând că D. are resurse intelectuale care i-ar fi permis obținerea unei slujbe mult mai onorabile. D. era mulțumit de efectul pe care-l produsese noua lui ocupație, înclinând să prezinte tuturor versiunea unui om modest care nu se ferește să treacă la munca de jos, chiar dacă unele calități pe care le avea l-ar fi îndrituit să aspire la un statut social superior. Prin alegerea sa, D. își confirma, într-un fel, apropierea față de valorile de stânga, atrăgând de partea sa solidaritatea majorității noilor săi prieteni. Cel puțin în această privință, D. nu avea nici un motiv să mintă. Convingerile sale proletare erau reale și susținute cu tărie de-a lungul vieții, în diverse împrejurări. D. fusese întotdeauna de părere că un om poate fi cu adevărat împlinit doar în condițiile în care presta o muncă fizică, urmată de rezultate concrete, vizibile. Ori de câte ori traversa ariditatea perioadelor de depresie, îi invidia pe muncitorii de pe șantier, gândindu-se că acei oameni au satisfacția contemplării rezultatelor fizice, palpabile, ale muncii lor. D. ar fi lăsat cu plăcere din mână stiloul de funcționar pentru a săpa un șanț sau a împinge o roabă plină cu ciment. Privea cu admirație schelele ridicate în jurul unei construcții sau un mecanic băgat până în brâu în motorul unei mașini. De asemenea, regreta că nu avea o meserie care să presupună calcule științifice ce ar fi determinat ceva folositor semenilor. I-ar fi plăcut, de pildă, să fi fost meteorolog. Sau poate arhitect. De ce nu astronom? Incertitudinea a planat mereu asupra orientării sale profesionale, fapt care nu a făcut altceva decât să-i sporească nesiguranța și stările depresive. Deși dotat cu certe aptitudini intelectuale, D. s-a ferit întotdeauna să meargă mai adânc în explorarea înțeleșurilor vieții, în profunzimea artei. Îi era teamă că o dedicare integrală preocupărilor intelectuale l-ar fi desprins total și ireversibil de realitate. S-ar fi simțit ca un

astronaut plutind în imponderabilitate, lipsit de siguranța ancorării de un element solid, trainic, care să-i asigure sentimentul reconfortant al controlului asupra propriei ființe. Foarte puțini oameni de artă erau pe placul său. Pe mulți îi vedea efeminați, lipsiți de consistență masculină.

În viziunea sa, iubitorii de artă erau de o sexualitate incertă, niște indivizi despre care dacă aflai că sunt bisexuali, de pildă, nu ai fi avut nici o surpriză. Și apoi, toate lansările de carte, toate vernisajele sau cenaclurile literare i se păreau niște reuniuni de inși libidinoși, ipocriți și snobi. În aceste circumstanțe, apropierea lui D. de lumea literară a urbei sale se produsese foarte greu și la limita de jos a comunicării. Păstra o distanță respectabilă față de artiști, evaluându-i de departe, superficial și subiectiv. Nu le suporta spiritul boem, pe care-l bănuia doar mimat de aceștia. De fapt, îi suspecta pe toți de falsitate în tot ceea ce făceau. Din acest motiv, D. credea mult mai mult în sinceritatea celor lipsiți de har artistic, precum muncitorii cu roaba sau instalatorii. Nu se jena dezvăluindu-și preferința, chiar cu riscul de a fi el însuși catalogat drept un individ submediocru. Simplitatea și spiritul cazon erau virtuțile iubite de către D. și tocmai pe acestea le recunoscuse în ilustrata cu König Strasse. Pentru el, viața reală se afla acolo, pe acea stradă, unde lucrurile erau rânduite într-o succesiune simplă, lipsită de ornamente multicolore. König Strasse avea rolul de a-l purifica, de a-l elibera de reziduurile toxice acumulate în anii de trăi zbuciumat, fără sens, îngropat sub greutatea unei masive avalanșe de trivialități. Din acest punct de vedere, lucrurile mergeau bine pentru D. Trebuia să recunoască faptul că, de când locuia la Tania, începuse să simtă aerul unei existențe ferite de brutalele intruziuni ale grobianismului. Dar cel mai important lucru care i se întâmpla era conturarea unei noi identități. Deja numele său era asociat cu

o persoană serioasă, de încredere, muncitoare, cu simțul umorului, acestea fiind trăsăturile pe care D. reușise să afle ca fiindu-i atribuite. Spera să existe și altele, dar ele vor fi, cu siguranță, dezvăluite pe măsură ce se vor cristaliza mai bine în conștiința celor din jur. Nu se grăbea. Știa că ele se află în plin proces de maturizare, că se dezvoltă încet, dar sigur, în favoarea lui. Pentru ca toată această evoluție să aibă o desfășurare liniștită, D. rupsese orice legătură cu orașul din care plecase. Fusesse sunat la un moment dat de un vechi prieten care descoperise că stătea în Berlin și îl rugase să-i facă un serviciu. D. îl expediase elegant, iar la următorul telefon nu mai răspunsese deloc. Nu putea lăsa nici o poartă deschisă metehnelor venite din zona gri pe care o părăsise. Orice contact, fie și la nivel de convorbire telefonică, i-ar fi creat senzația unei impurități pe noul său profil identitar. Așa că se asigurase că nu va fi găsit de absolut nimeni din trecut. Ruperea de rădăcini nu trezise suspiciuni Taniei, singura care l-ar fi putut chestiona cu privire la acest lucru. Dar ea fusese discretă abordând subiectul, făcându-l pe D. să respire ușurat. Pentru mai multă siguranță, D. inventase o mică istorie a familiei sale, împănată cu banalități, pe care ar fi fost dispus să o relateze în caz de pericol. Dar cum nimeni nu păruse interesat de astfel de detalii, D. scăpă de ipostaza derulării unor secvențe de viață inventate. Dacă s-ar fi întâmplat așa, D. nu ar fi reușit să fie credibil, iar îndoiala ascultătorilor de pe urma istorisirilor sale cusute cu ață albă ar fi avut consecințe dezastruoase pentru imaginea sa.

Lipsită de timpuriu de prezența mamei sale, Tania se învăluise treptat într-o cămașă impenetrabilă la orice intruziune socială. De la cincisprezece ani, își propusese să trăiască într-un profund spirit decent, până la aseptice. Deși ar fi

avut o libertate deplină în a da frâu liber pornirilor pubere și apoi adulte, Tania rămăsese fidelă unei castități devenită o confortabilă stare de spirit. În anii adolescenței, cu greu își imagina un viitor alături de un bărbat. E drept, percepea foarte vag silueta unui partener, dar aceasta se contura doar la nivel spiritual, fără a căpăta o formă fizică. Astfel, mereu tributară trăirilor psihice intense, Tania eliminase aproape inconștient carnalitatea din evantaiul senzațiilor erotice. Bărbații din viața sa, puțini la număr, erau aproape fără excepție eterici și străvezii, filiformi și cu un grad redus de masculinitate. Nu pentru că așa i-ar fi ales Tania, ci pur și simplu aceștia erau cei mai atrași de modul ei de a fi. Sexualitatea sa nu era una debordantă, iar fanteziile erotice nu reușeau să depășească stadiul unor sărutări smulse în grabă pe o alee. De aceea, Tania nu fusese niciodată deranjată de impotența unora dintre iubiții săi, pentru că necesitățile sale sexuale erau ca și inexistente, nepretinzând nici un fel de performanță din partea partenerilor. Cu toate acestea, comportamentul ei mai mult decât tolerant față de dizabilitățile bărbaților atrăsese din partea acestora o reacție adversă. Fără excepție, ei se simțeau insultați de bunăvoința Taniei, interpretând-o ca pe un gest superior animalității care le stăpânea simțurile. Unul dintre ei chiar îi mărturisise că o simte ca pe Maica Tereza mângâindu-i trupul neputincios, postură de neconceput pentru sănătatea orgoliului său masculin. Și astfel, paradoxal, o părăseau cu toții, lăsând-o ușor contrariată, dar nu pentru mult timp, Tania având mereu resurse de a trece peste orice nemulțumire sentimentală, asta datorându-se faptului că nu făcea niciodată exces de implicare emoțională. Viața ei era o curgere lină printre oameni și întâmplări, serviciu și casă, amintiri și planuri de viitor, Tania rămânând mereu senină, puternică în fragilitatea ei infantilă. Tot ceea ce făcea, bun sau rău în accepțiunea celor din jur, se

întâmpla firesc, fără ca Tania să-și analizeze temeinic fiecare gest. Lua totul ca pe o lucrare a destinului, fără să-și pună întrebări, fără regrete, fără exaltări și fără patimă. Astfel, relația cu un D. superficial se încadra perfect în gama cenușie a idilelor Taniei.

Așa cum D. se aștepta, la un moment dat apăruse și plictiseala. Obișnuit cu evenimente ciudate și oameni cameleonici, previzibilitatea întâmplărilor de pe Konig Strasse începuse să-l obosească. Trecerea de la o civilizație la alta fusese prea pripită, iar această scurtă tranziție începea să își arate efectele. Sau poate că esența leneșă și nestatornică a lui D. respingea ca pe un corp străin seriozitatea și decența injectate de către noul mediu. Oricare ar fi fost explicația, D. hotărâse să ia măsuri rapide, pentru a preîntâmpina o eventuală capitulare în fața pericolului destrămării a tot ceea ce construisese cu migală până atunci. Chiar și relația cu Tania intrase într-o monotonie epuizantă. D. era îngrijorat, știind că nu are capacitatea de a se mobiliza pe sine însuși, darămite psihicul complicat și capricios al unei femei. Iar Tania lăsa să se vadă din când în când o anumită răceală provenită dintr-o aroganță îndelung exersată. D. nu pusese întrebări despre bărbații din viața Taniei, dar își închipuia că tipii nu avuseseră o existență liniștită alături de ea. Poate că paranoia își făcea de cap, dar D. începea să se simtă nesigur în preajma Taniei, gândindu-se că resursele sale intelectuale sunt insuficiente pentru a-i capta acesteia interesul pe termen îndelungat. Prin urmare, devenise ușor iritabil, tăcut și ursuz, exact opusul a ceea ce își dorea să fie. Începuse să facă o paralelă între implantarea sa în comunitatea de pe Konig Strasse și cea în viața Taniei. Poate că forțase nota în ambele situații, poate că se lăsase furat de ambiții prea puțin fundamentate pe realitate. Problema era că nu simțea nevoia să revigoreze nici una dintre cele

două relații. Ar fi vrut ca lucrurile să decurgă într-o inerție firească, fără a le mai da nici un nou imbold. Aici se manifesta o mai veche trăsătură a lui D., abandonarea oricărei lucrări începute. Toată viața lui fusese un lung șir de șantiere deschise și neduse până la capăt. Îl bucura doar emoția începutului. Urmau apoi blazarea, indiferența, oboseala. Nu avea energia necesară susținerii unei întreprinderi de lungă durată. Asta pentru că puține lucruri îl impresionau atât de puternic încât să-i furnizeze combustibilul care să alimenteze o cursă de anduranță. Treptat, au apărut frustrările. Chiar dacă știa că pierde pe mâna lui, că nu făcuse eforturi pentru a menține activă o relație, de orice natură ar fi fost ea, se simțea nedreptățit, furat, înșelat. Atunci, reacționa violent, cerându-și drepturi închipuite. Toată lumea era vinovată de eșecul său, cu excepția lui, desigur. Se comporta ca un copil razgâiat, fapt care atrăgea antipatia celor asupra cărora își revărsă nervii. D. nu încercase niciodată să schimbe această atitudine penibilă, lăsând frâu liber izbucnirilor ce căpătau uneori forme isterice. Voia să câștige tot și repede. Voia să-i fie recunoscute pe deplin calitățile, dar nu făcea nici un efort de a și le manifesta constant în condițiile unui drum lung și anevoios.

De data aceasta, pus în fața ipostazei de a pierde atât dragostea Taniei, cât și respectul celor de pe König Strasse, D. începea să-și reevalueze comportamentul, încercând să-și recunoască defectele și, eventual, să le corecteze atât cât îi mai permiteau circumstanțele. Pe undeva, avea o undă de regret față de felul în care se legase la cap cu cele două provocări. O nostalgie nedefinită îl chema înapoi, în liniștea ratării care domnea pe vremuri în Instituție, acolo unde nimeni nu avea nici un vis și nici un plan. Obținuse ce dorise, acum putea să se întoarcă la matca în care se afla

sălașul indolenței și nepăsării, unde se deschidea larg căscatul de plictiseală care anihila conștiința umană. Poate că acolo era locul lui, iar el făcuse o prostie plecând. Cedase prea ușor unei ambiții prostești, cea de a fi respectat și apreciat de o mână de oameni care-l cunoșteau de doar câteva luni. Poate că la adăpostul uriașelor fișete metalice, al nesfârșitelor teancuri de dosare, ar fi cunoscut, într-un final, o minimă bucurie, de pildă cea a pensionării. La ce bun să aibă aspirații, dacă nu e în stare să le ducă până la capăt? D. își dădu seama că trebuie să acționeze cât mai repede, până nu va fi absorbit cu totul de nisipul mișcător al reflexelor croite și antrenate de mecanismul nihilist al Instituției. Dar tot nu găsea soluții pentru ieșirea din această criză pe care, deși o prevăzuse, nu era pregătit să o înfrunte. Se gândi că o schimbare de decor le-ar prinde bine, lui și Taniei. Plecară câteva zile în Bavaria, unde Alpii reușiră să le îmborsățească voința. În timpul micii vacanțe, D. luă decizia de a o cere în căsătorie pe Tania, ca suprem pas către o stabilitate definitivă a relației. Nu avea prea clar în minte momentul prielnic, dar intenția era limpede. Ca toate intențiile sale, de altfel. D. era mulțumit. Tania recăpătase culoare în obraji, zâmbea mult mai des, chiar râdea la glumele sporadice pe care D. reușea să le facă, fără prea multă îndemânare. Și, ce era mai important, D. nu găsisese nici o urmă de falsitate în buna dispoziție a Taniei. Se simțea măgulit de manifestările ei calde și se întrebă dacă, nu cumva, chiar o iubește. Cert este că nu ar mai fi suportat să o vadă abătută, iar, în opinia multora, asta ar fi fost un semn clar că sentimentele lui D. erau de o tandrețe pe care numai dragostea o putea genera. Zilele treceau mai repede, plimbările celor doi prin Berlin deveneau tot mai lungi, mâncau cu poftă în restaurante și râdeau în hohote la spectacolele de revistă. D. simți că devine tot mai burghez în atitudini, lucru care nu-l deranja nicidecum.

Hotărâse să se lase condus de intuiția Taniei, având brusc revelația că ea era cheia împlinirii visului său de a se integra definitiv și trainic în societatea berlineză. Constatase de prea multe ori că egoismul său, dublat de o înfumurare prostească, îl orientau spre un spațiu al izolării, de unde cel mult putea fi un pașnic și umil privitor al lumii din jur, fără a putea să se și implice în intimitatea ei.

Și, totuși, D. simțea că lipsea ceva. În tot angrenajul de stări și de întâmplări, de convingeri și oameni, de idei și aspirații, ceva nedefinit se strecurase, o premoniție a unei schimbări de situație căreia nu va reuși să-i facă față. Ca și cum la capătul drumului nu s-ar fi aflat satisfacția pe care o așteptase atât de mult, ci, dimpotrivă, o rușine inimaginabilă, o defăimare a sa, o ușă trântită în nas, un hohot de râs batjocoritor. Nu era coșmar oniric, ci unul pe care starea lui permanentă de veghe începuse să-l adulmece, încercând să-i detecteze proveniența. D. încerca să se liniștească, atribuind îngrijorarea sa unei trăiri paranoice, a cărei prezență era cât se poate de normală, având în vedere consumul său nervos din ultima vreme. Pentru a-și alunga stările angoasante, D. hotărî să se dedice mai mult activităților fizice, să petreacă un timp mai îndelungat în natură. Renunță repede, văzându-se penibil în rolul de drumeț pe cărări de munte sau de tip care asudă făcând jogging în parc. Categorie, era un tip urban, dependent de o viață în care betonul însemna un ingredient de bază. Berlinul îi oferea din plin șansa de a trăi într-un mediu dominat de elementele unei civilizații estetice greoaie. D. intrase într-un cerc vicios. Devenise prizonierul aspirațiilor sale și nu mai avea cale de întoarcere. Dacă altădată ar fi mers spre țintă fără nici o ezitare, acum începuse să resimtă primele semne ofensive ale îndoielii.

Muller se întorsese pe König Strasse într-o zi de februarie, cam pe vremea când D. își bea liniștit

bera la „Braserie“. D. mai avea alături un ziar deschis la pagina de politică și o umbrelă pentru a se proteja de lapoviță. În „Braserie“ erau puțini clienți și plutea un miros discret de lemn proaspăt lăcuit, pe placul lui D. Aștepta ca Tania să revină dintr-o vizită făcută la o mătușă din Oberhern. De aceea fusese atât de atent când ușa braseriei s-a deschis, iar înăuntru a intrat Muller, îmbrăcat gros, cu un fular bine înfășurat în jurul gâtului și purtând o pălărie cu boruri largi, trasă pe ochi. Se dezbrăcase tacticos, punându-și hainele în cuier, apoi se dusesse direct la bar, bătând cu palma în tejghea și comandând bere cu o voce ascutită. La vederea lui, patronul își ridică mâinile a surpriză, venind și îmbrățișându-l ca la o revedere între doi buni prieteni, petrecută după mult timp. Din colțul său, D. urmărea toată scenă, trăind sentimentul că îl știe de undeva pe acel om mic de statură, îndesat și plin de vioiciune. După ce Muller bău primul strop de bere și se întoarse pe scaun, privind sala, D. reuși să-i vadă chipul. Iar atunci se adevăra o parte dintre temerile sale care-l frământau de multă vreme, fără să le găsească nici o explicație. Figura lui Muller avea trăsături aproape identice cu cele ale lui D., poate mai îngroșate pe alocuri, mai marcate de trecerea anilor. În esență, însă, se putea spune că cei doi au chipuri foarte asemănătoare și, dacă n-ai fi fost atent, i-ai fi putut lesne confunda. Diferau doar la constituția fizică, Muller fiind evident mai corpulent decât D. și un pic mai scund decât acesta. Patronul îl invită pe Muller să ia loc la o masă, venind el însuși să-i țină companie și să înceapă o lungă discuție, împănată cu râsete și halbe de bere ciocnite cu veselie. D. se foia pe scaun, privindu-și nervos ceasul și constatând că Tania întârziase cu mult peste ora fixată. Nu se simțea deloc bine în preajma celui omuleț care captase atât de rapid nu numai atenția patronului, ci și a câtorva clienți care, trecând întâmplător pe lângă el, tresăreau și îi strângeau mâna zâmbind

larg, ba chiar îmbrățișându-l. Pentru o clipă, D. speră ca vizita individului să fie una scurtă. Se gândi că, probabil, era doar în trecere și că, după un timp oarecare, poate la ora închiderii, va pleca amestecat de băutură, luându-și rămas bun de la cei care acum îl copleșeau cu bunăvoința lor. Vocea Taniei, cerându-și scuze pentru întârziere, îl întrerupsese din gânduri. D. reacționează ușor irascibil, mormăind ceva și căutându-l din ochi pe chelner. Tania, înghețată de frig, se băgă în D., spunându-i că și-ar dori un ceai cald. După o așteptare care lui D. i se păruse că durează un veac, chelnerul reuși să-i servească. Apoi reveni la masa lui Muller, întrebându-l ceva. Răspunsul pe care-l primi îl făcu să râdă în hohote. D. nu mai rezistă și o întreabă pe Tania despre necunoscutul care pusese pe jar personalul și clientela „Braseriei“. Spre și mai marea sa decepție, Tania privi spre Muller și zâmbi, la rândul ei. Îi spuse că locuise dintotdeauna pe König Strasse, că plecase la un moment dat într-o lungă călătorie, nimeni nemaștiind nimic de el. Iar acum, iată, se pare că se întorsese din îndelungata lui absență, iar primirea fusese cât se poate de călduroasă. Înainte de plecare, Muller lucrase ca agent de asigurări și nu exista casă de pe König Strasse în care să nu fi intrat și unde să nu fi fost apreciat pentru felul său plăcut. Bineînțeles, trecuse și pe la ea, era încă o copilă pe atunci, și își aduce aminte cu claritate cum Muller, și el tânăr, o luase pe genunchi și o lăudase mamei sale, spunându-i cât este de frumoasă. D. nu-și putu reține o grimasă, fixându-l cu privirea pe Muller și ascultând în tăcere evocările Taniei. Seara trecu într-o atmosferă ușor încordată, D. nereușind să se elibereze de strania stare de apăsare și confuzie în care se afla din momentul în care-l văzuse pe Muller. Nu râse nici la constatarea Taniei cum că Muller se schimbase mult și acum semăna izbitor cu D. Dimpotrivă, revelația ei i se păru de prost gust și chiar îi spuse

că se simte deranjat de comparație. Tania tăcu, preferând să soarbă îndelung din ceaiul fierbinte. Întâlnirea fusese compromisă, iar D. abia aștepta un moment prielnic pentru a pleca și a se refugia acasă, unde să-și limpezească gândurile.

Ocazia se ivi mai curând decât se aștepta. Muller terminase șirul de beri din fața lui, iar acum se îmbrăca meticulos, privind încă o dată sala, de parcă ar mai fi căutat pe cineva cunoscut, cu care, eventual, să mai împărtășească impresii de demult. Pentru câteva clipe, privirile lui se intersectară cu ale lui D., lucru care-l făcu să aibă o palidă ridicare de sprâncene. Probabil că, la fel ca și D., remarcase asemănarea dintre ei, dar acest lucru nu-l impresionase prea mult, din moment ce, punându-și pălăria pe cap, ieși grăbit din „Braserie“, nu înainte de a-l mai saluta pe patron încă o dată, cu vocea sa cumplit de enervantă. D. o apucă de mână pe Tania, rugând-o să îl însoțească în încercarea sa de a-l urmări pe Muller. Tania râse, spunându-i că nu are rost, că ar fi mult mai bine să rămână acolo, la căldură, decât să alerge pe străzi în spatele lui Muller. Văzând că D. nu este deloc convins de argument, îl liniști, spunându-i că, dacă într-adevăr Muller s-a reîntors pe Konig Strasse, cu siguranță locuiește în fosta lui casă, pe care și-o păstrase goală timp de zece ani, cât durase expediția lui. În schimb, Tania își manifesta curiozitatea de a afla unde fusese Muller atâția ani, și chiar îi propuse lui D. să se întâlnească cu el, pentru a afla povestea aceluia deceniu de absență. D. acceptă ideea, gândindu-se că era un mod foarte util de a-l cunoaște mai bine pe individul ce-l frapase prin aerul enervant și misterios pe care-l degaja și, mai ales, prin sentimentul de nesiguranță pe care-l sădise în mintea sa, dând naștere la o perspectivă care se anunța plină de surprize dintre cele mai neplăcute.

A doua zi, primul gând al lui D. a fost să îl caute pe Muller. Aflase adresa lui de la Tania, în seara din ajun. Nu locuia foarte departe de ei, poate doar la câteva case distanță. Ideea unei noi misiuni de detectiv nu-l încânta deloc, dar știa că nu putea rezista nevoii de a-l cunoaște pe acel om. Ieși fără zgomot din apartament, Tania încă dormind. Ajuns în stradă, D. îl întâlnește pe Bermayer, care revenea de la matinala plimbare cu câinele. Ca de obicei, bătrânul îi ocupă câteva minute bune cu tot felul de fleacuri, dar, spre deosebire de alte dăți, D. nu mai avu răbdare să-l asculte, așa că scurtă cât putu de repede logoreea vecinului său și se îndepărtă grăbit. Muller locuia la numărul 37, pe partea cealaltă a străzii, în singurul etaj al unei case cochete, bine întreținute. D. se miră de starea ireproșabilă a clădirii, având în vedere că Muller lipsise vreo zece ani de acasă. Se gândi că poate vecinul de la parter avusese grijă de fațadă. Ajuns aproape, D. privi spre ferestrele locuinței lui Muller. Nu văzu decât faldurile unor draperii groase care acopereau cele două geamuri. Ciudatul personaj probabil că se odihnea după excesul bahic din ajun. D. văzu în curtea casei un VW uzat, pesemne mașina lui Muller. D. privi în jur, asigurându-se că nu-l vede nimeni, apoi extrase cu vârful degetelor o pungă de gunoi dintr-un container aflat pe marginea trotuarului. O aruncă cu forță înspre caroseria obosită a mașinii. Punga se sparse, lăsând să iasă afară resturile menajere care se împrăștiară pe parbrizul micului VW. D. își înfundă mâinile în buzunare, precipitându-se înapoi spre casă. Un zâmbet victorios îi apăruse în colțul gurii, marcând copilăreasca satisfacție de a-l șicana pe Muller, fie și printr-un gest naiv și vulgar. Pe drum, începea să se gândească la cum va urma o luptă lungă și epuizantă între el și acel intrus, pe care deja începea să-l vadă ca pe un substitut al său în comunitatea străzii König. Cea mai neagră previziune a lui D. contura ipoteza

pierderii statutului său în favoarea noului venit, care se pare că deținea atuuri suficient de puternice pentru a-l detrona. Oricât de stimat și apreciat ar fi fost de către ceilalți, D. era nevoit să admită că, prin întoarcerea sa, Muller reușise într-o singură seară să redevină un personaj important în zonă. D. intuia că, treptat, oamenii își vor muta centrul de interes către Muller, iar pe el îl vor expedia în anonimatul din care venise.

Evenimentele începuseră să se precipite. Cele mai negre bănuieli se confirmară pentru D. Alter ego-ul sau băștinaș îi luase locul în simfonia armoniei de pe Konig Strasse. Familia Spiel îl invita peste tot pe Muller, până și Bermayer fusese văzut de câteva ori plimbându-se cu acesta. Disperat, D. încerca să discute cu bătrânul evreu despre problema lui, dar constată cu furie că era evitat constant. Dintr-o scurtă șuetă cu chelnerul de la „Braserie“, află că Muller auzise de el și că își manifestase surprinderea și disprețul față de felul în care lumea putea aprecia un emigrant român, ba, mai mult, să-l accepte în rândurile sale și să-l compare cu el, un berlinez sadea, care făcuse atâtea pentru comunitatea străzii. Cei care până nu demult îl adoptaseră pe D. acum întorseseră balanța în favoarea lui Muller, cedând la argumentele acestuia. Lui D. nu-i venea să creadă tot ce i se întâmpla. În cel mai pur stil clișeistic, începuse să-și piardă nopțile bând la nesfârșit în localul din care era scos cu greu de către chelnerii tot mai iritați de prezența lui acolo. Cu Tania se vedea tot mai rar, părându-i-se, brusc, o străină, la fel ca toți ceilalți care-l trădaseră.

Epuizat, tot mai dărâmat fizic și psihic, D. striga în gura mare că îl va ucide pe Muller, spre amuzamentul clienților din „Braserie“. Totul culmină într-o seară în care cei doi se întâlniră la tejgheaua barului. D. încercase să îl provoace pe

rivalul său la o discuție lămuritoare, dar, beat fiind, căzuse de pe scaunul înalt, stârnind hohote de râs. Trist, timorat și îngropat într-o mlaștină de pesimism, D. se retrase în locuința lui Loeb. Nu răspundea la telefoanele Taniei, izolându-se complet.

Muller privea de la fereastră silueta grăbită și ușor adusă de spate a lui D., îndepărtându-se de casa sa. Gestul cu sacul de gunoi aruncat pe micul Volkswagen îl făcuse să suradă și să se simtă ceva mai relaxat în privința lui D. Fusese, fără îndoială, o mișcare puerilă, care trăda imaturitatea emigrantului de pe König Strasse. Mai degrabă sau mai târziu, dar oricum, în timp util, D. va ceda și se va face de râs iremediabil. Muller cunoștea prea bine psihologia acestor dezrădăcinați care își căutau rostul departe de casă. Îi considera niște rebuturi sociale, oameni lipsiți de curajul de a admite că au mari probleme identitare.

Muller dădu din cap, aprobându-și gândurile, apoi lăsă perdeaua să alunece ușor peste geamul dincolo de care ziua se petrecea lent. Cu mâinile la spate, se plimbă prin încăpere, căutându-și din ochi, fără grabă, pipa. O găsi pe o poliță aflată pe hol. În timp ce o umplea cu un deget de tutun, Muller își trecu în revistă programul a ceea ce urma să facă în orele următoare. Această îndeletnicire nu-i luă foarte mult, pe ordinea de zi având programată o singură întâlnire, cu bătrânul Bermayer. Perspectiva unei vizite în bârlogul anticarului, întunecos și mereu dominat de un miros rânced, nu-l încânta deloc. Dar trebuia să o facă, fiindu-i dator până peste cap lui Bermayer. Banii pe care acesta îi împrumutase pentru ca Muller să poată pleca la Brazaville cântăreau greu în balanța respectului pe care era nevoit să i-l acorde negustorului de artă.

Se îmbracă lipsit de chef, dându-și ușor cu pieptănul prin părul rărit. Își cercetă o mică aluniță de pe gât, pipăind-o ușor. După zece ani de rătăcit prin Africa și America Latină, devenise ipohondru. La Berlin fusese nevoit să abandoneze o slujbă bine plătită, doar pentru că managerul companiei considerase că este mult mai eficient să aducă în locul său un pakistanez. Muller își așează pălăria pe cap. Da, un pakistanez cu o culoare pământie, unsuros și cu capul mereu plecat. Vipera! Pentru un salariu la jumătate din cât câștiga Muller, pakistanezul era hotărât să lingă și pe jos. Muller suportase greu umilința. Vreme îndelungată, frecventase diverse adunări neonaziste și xenofobe, în ideea că defularea îl va ajuta să treacă mai ușor peste nedreptatea pe care o resimțea prin toți porii. În scurt timp, hotărâse că trebuie să facă ceva mult mai radical și mai concret pentru a lupta împotriva celor care-l lăsaseră fără slujbă, nu numai pe el, ci și pe mulți alți germani. Cu banii împrumutați de la Bermayer, plecă într-un sat izolat din Africa. Sub paravanul unei asociații umanitare fictive, Muller începuse să își ducă la îndeplinire planul, noua sa aspirație, cea de a clădi o nouă religie și o nouă orânduire socială. În fața celor douăzeci de băștinași care-l priveau ca pe un zeu, Muller se simțea deasupra întregii lumi. Timp de zece ani, reușise să-i învețe să comunice într-o limbă inventată de el, să adopte comportamente și principii înscrise într-un cod creat anume de el, prin care i se confereau puteri depline, de viață și de moarte asupra micii societăți nou formate. Numele Muller devenise echivalentul local al unui soi de zeu. Ca simbol al identității sale absolute, pașaportul îi era păstrat într-o colibă păzită zi și noapte de mica sa armată. Aproape un deceniu, Muller se jucase cu rolul de despot. Ar fi continuat poate, dacă nu ar fi fost învins de spaima sa viscerală de singurătate. Pentru că, da, deși aflat mereu în mijlocul lumii create de el, Muller se

simțea singur în dictatura sa atotputernică. Nu avea cui să-i arate tot ceea ce realizase acolo. În afara unor mici lupte pentru supraviețuire purtate cu triburile învecinate, comunitatea condusă de Muller nu ieșea din izolarea la care părea a fi condamnată. În plus, mai multe răzmerițe izbucnite în sat îi slăbiseră autoritatea în ultima vreme. Apariția total nepotrivită a unei echipe de filmare în zonă stârnise oarece spirite dornice de schimburi culturale, chiar dacă se limitau la unele servicii de ghid făcute de băștinași reporterilor aflați în căutarea animalelor sălbatice. Faptul că unul dintre supușii lui Muller fugise apoi cu echipa de televiziune reprezenta semnalul că o breșă se formase deja în monolitul comunității. Iritat, Muller îl pedepsise pe șeful pazei, punându-l să citească, în germană, întregul conținut al Constituției locale. Dar nici treaba asta nu-l mai distra, așa cum se întâmpla cândva.

Muller se săturase de imperfecta lume creată cu mâna lui. Nu-l mai mulțumea nimic, nici măcar ofrandele tinerelor fete care-l făceau să se simtă ca remake-ul unui Papillon. Nu mai putea nega primele semne ale democrației, nimic altceva decât începutul sfârșitului citadelei construite cu atâta trudă, an după an. Așa că, după un deceniu de existență, mica societate totalitară din adâncurile Africii rămase fără lider, Muller îmbarcându-se în avion și zburând către Berlin, lefter și dezamăgit.

Luă cu două degete punga de gunoi aruncată de D. O așeză aproape cu delicatețe în container, întocmai ca pe o probă criminalistică. Pe drumul spre Bermayer, se gândi că, la urma urmei, prezența și tupeul micului emigrant puteau însemna o nesperată ocazie de a continua experimentele începute în Congo. I se oferea pe tavă psihicul fraged al unui neavenit, al unui intrus. Da, cu siguranță, trebuia să-și fructifice în vreun fel cei zece ani de microdictatură africană. Toată doctrina xenofobă concepută în tihna colibei

principale din savana lăsată în urmă trebuia valorificată, printr-o aplicare concretă, directă și fără menajamente. Pe drum, Muller își recapitulă pasaje întregi din Constituție, pe care le considerase uitate. Atrofiată până mai ieri, ura față de străini revenise pe deplin, motivată de apariția unui trofeu apetisant și aparent lesne de cucerit.

Înviorat de această perspectivă, Muller sună apăsător la ușa lui Bermayer. Deja nu-l mai interesa atmosfera promiscuă ce urma să-l întâmpine. Avea, în sfârșit, un rost pe König Strasse, o oportunitate pe care nu dorea în nici un chip să o rateze.

În cabina dușului, D. își băgă capul sub robinet, lăsând apa rece să-i inunde ceafa dureroasă. Gândurile i se învălmășeau în minte, aproape materializându-se în bile de oțel care-i străfulgerau terminațiile nervoase, lovindu-se cu putere de pereții cutiei craniene, într-o mișcare neconținută și tot mai agitată. Prizonier jetului de apă, D. rememora istoria unei zile în care sentimentul umilinței atinsese cote maxime. Dacă până la orele prânzului nu făcuse nimic altceva decât să lenevească, venirea serii adusese cu sine o concentrare a evenimentelor peste capacitatea sa psihică de absorbție a neașteptatului. Rătăcise mai bine de două ore într-un cartier rău famat al Berlinului, încercând să îl întâlnească pe cel care îi fusese recomandat ca posibil furnizor al unei arme. Discuția cu interlopul avusese loc într-o încăpere mizeră, mirosind puternic a latrină. Nu se tocmise nici o secundă, plătind primul preț cerut de către traficant. Nu voia decât să părăsească cât mai repede promiscuul loc, care îi aducea aminte de insalubrele locuințe din orașul său natal. Cu revolverul ascuns în buzunarul interior al gecii, D. se opri într-un bar din apropierea casei sale, bând pe nerăsuflăte câteva pahare de votcă. Se întunecase bine afară, când barmanul, un asiatic

măsliniu, îl rugă să părăsească localul, fiind ora închiderii. D. ieșise în strada pustie, peste care ploua mărunț și rece. Lipsit de orice control, pășea împleticit, izbindu-se de câteva ori de copacii înșiruiți de-a lungul trotuarului, râzând de fiecare dată și bolborosind cuvinte neinteligibile. Ideea că se pregătea să ucidă un om îi dăduse un avânt ciudat. În puținele sale clipe de luciditate, pe care abia reușea să le facă posibile, D. încerca să pună în balanță, pentru ultima dată, motivele care îi justificau intenția și pe cele care ar fi împiedicat-o să se materializeze. Traectoria sa întortocheată îl aduse în preajma unei clădiri care părea a fi un depozit dezafectat, având ziduri din cărămidă roșie fisurate de jos și până la acoperișul din tablă ruginită și găurită pe alocuri. Cadrul unei bolți se decupa întunecat pe fațada abia luminată de becurile răzlețe ale străzii.

D. intră în clădire, asaltat de miasme ale umezelii și putreziciunii. Ochii începură să se adapteze obscurului, deslușind deja obiectele din jur. Pe de altă parte, simțea cum aburii alcoolului încep să-și recapete din vigoare, readucându-i plumbul în picioare și încetinindu-i serios reacțiile. Se prăbuși pe o movilă de nisip umed, lăsându-se moale pe spate, cu mâinile în sus, frecându-și spinarea ca un câine în fața stăpânului. Închise ochii, stând așa, nemișcat și confuz, simțind că totul se rotește sub el. Speriat, deschise ochii, căutând un punct de sprijin vizual. Îl găsi repede, iar descoperirea îl făcu să se ridice în cot și să privească mai bine. Da, nu se înșela. Pe peretele din fața sa, atârând de un colț, se afla un mic dreptunghi de tablă pe care era desenată schema transportului în comun din Berlin, aceeași cu cea văzută cu mult timp în urmă în tramvaiul care-l ducea de la Instituție spre casă. D. se ridică cu greu, băjbâind printre deșeurile metalice întâlnite în cale. Smulse placa din perete, ștergând-o de praf și privind-o din nou, foarte aproape. Urmări cu

degetul fiecare linie, cuprins de un tremur însoțit de frisoane. O strânse la piept și ieși înapoi, în strada pe care nu se afla țiipenie de om, doar câteva clădiri industriale plasate la distanțe apreciabile.

D. sprijini tăblia de un stâlp, scoase revolverul și ținti calm. Împușcătura răsună sec în noapte, glonțul făcând ca mica placă să zboare la câțiva metri mai încolo. D. își pregăti din nou arma, dar se răzgândi. Se apropie cu pași mici, lenți, de tăblia găurită chiar în mijloc. Pentru prima oară în viața lui, folosise o armă. Rezultatul fusese mai mult decât onorabil. Reușise să atingă o bucată de tablă cât o coală de hârtie țintind de la circa cincisprezece metri. O ridică, pipăindu-i marginile tăioase. Fără îndoială, avea parte de un semn. Nu știa încă să-l interpreteze, dar era ferm convins că întâmplarea nu jucase aici nici un rol. Firul căutărilor sale se reînnodase într-un mod nesperat. Iar Muller trebuia să dispară de pe acest drum. Arma îi stătea alături, ca o prelungire practică a gândurilor sale. Nu-l deranja maniera de western pe care o alesese pentru a-l elimina pe intrusul ce-i schimbasesc sensul existenței din König Strasse. La urma urmei, ce putea fi mai masculin decât mânăuirea unui revolver, soldată cu înșurubarea unui glonte în țeasta rivalului? D. era mulțumit de raționamentele sale tot mai clare și mai pragmatice. Pentru el, toate însemnau mult așteptata maturizare plănuită de atâta vreme și grăbită de întâmplările petrecute în timpul șederii sale în capitala germană.

Ocazia întâlnirii cu Muller i se ivi curând. Îl urmărise când ieșea de la „Braserie“ și, pur și simplu, îl abordase pe stradă, spunându-i că vrea să-i vorbească. Își stăpânise cu greu dorința de a-l pocni peste față chiar acolo, lângă casă. Dar Muller îl privise cu un aer atât de firesc, invitându-l la o scurtă plimbare în parc, încât abandonă orice

gând violent. Totuși, faptul că simțea greutatea armei sub impermeabil îi dădea siguranța de care avea nevoie.

Aleile parcului erau pustii la acea oră relativ târzie. O ploaie sâcâitoare umplea aerul cu picături reci, strecurate pe sub gurile impermeabilelor celor doi bărbați care păseau încet și cenușiu. Muller vorbea cu privirea fixată undeva, departe în fața lor, cu o voce egală.

În urmă cu zece ani, plecase în Africa, mânat de un gând care, la vremea aceea, i se părea fabulos. Era convins că trăiește într-o societate care îl înșelase profund. Prin plecarea sa, dorea nu să descopere o altă lume, ci să-și creeze propriul spațiu vital. Planul său era să pornească totul de la zero, să formeze germenii unei noi civilizații, chiar dacă nu știa foarte clar cum va arăta. La fel ca și D., fusese puternic lovit de tarele unei societăți muribunde, care-și luase mâna de pe cetățeanul Muller, lăsându-l singur în fața celor mai angoasante stări pe care le poate trăi un om, decepția și singurătatea. Spre deosebire de D., Muller nu se refugiase într-o gaură de șobolan, cum este acest Berlin. Nu, el ieșise în față, își asumase riscuri, nu se ascunsese sub carapacea cameleonică a unui laș, precum făcuse D. Iar lui Muller nu-i plac lașii, mai ales cei care vor să parvină, cu orice preț.

D. asculta atent vorbele lui Muller, încercând să deslușească intențiile acestuia, dincolo de praful moralist care le acoperea fiecare silabă. Nu-l irita nimic din ceea ce auzea, convins fiind că Muller greșește în tot ceea ce spune. Și, totuși, pe măsură ce avalanșa verbală creștea în intensitate, o senzație de disconfort începea să mocnească. O magmă se acumula treptat sub stratul superficial al indiferenței. Erupția devenea o chestiune de minute. Și ea se produse, răspândind în jur toate frustrările și toate complexe care sălășluiseră, mai mult sau mai puțin vizibile, în banala lui

existență. Cu o furie crescândă, D. se dezlănțui în fața unui Muller lipsit de reacție.

„Vrei să-ți spun adevărul? Ei bine, află că nu-mi pasă sub nici o formă de lumea de aici, de acești oameni care mă înconjoară acum. M-am înșelat în întregime crezând că aici îmi voi găsi, în sfârșit, liniștea și statutul pe care le visam. Nu, toți sunt ca tine, chiar dacă nu spun asta în gura mare! Dar, reprimindu-te cu bucurie și împărtășindu-ți în secret convingerile xenofobe, mi-au demonstrat că pot fi la fel de putrezi moral ca și tine!”

Muller îl privea rece, așezându-și mănușile de piele, cu o expresie de suverană superioritate. D. se răsuci pe călcâie și se îndepărtă. „Fugi, cârtițo?“, strigă Muller, strângând apoi puternic din fălci. D. nu întoarse capul, deși ar fi vrut să o facă. Simțea privirea celui altă ațintită în ceafă, așa că grăbi pasul, vrând să părăsească cât mai repede micul câmp al duelării. Și, da, recunoștea că fugise ca un laș. Dar deja nu-l mai preocupa nimic legat de Muller sau de percepția celorlalți despre el.

Ieșind din parc, D. nu știa încotro să se îndrepte. Avu senzația clară că s-a rătăcit. Privi în jur, căutând un reper care să-l scoată din starea de „no man's land“ în care se trezise. Făcu câțiva pași în stânga și în dreapta, dezorientat. Se împiedică de un cerșetor și înjură puternic în românește. Bărbatul îl privi confuz pentru o clipă, apoi îi întoarse înjurătura, într-o românească neaoșă. D. îl apucă de reverele hainei ponosite, scuturându-l cu putere. Cerșetorul începu să râdă, dezvelindu-și dinții rari și galbeni. D. îi dădu drumul. Privi în urmă. Muller îi zâmbea de la câțiva metri, mergând degajat. Își scosese mănușile și acum le lovea de pantaloni ca și cum ar fi mănuit o cravașă. Pașii săi căpătaseră alura unui marș militar. D. traversă strada, bezmetic. O mașină trecu în viteză, claxonându-l. D. se refugie după un chioșc, respirând adânc. După câteva clipe, privi

din nou înapoi. Muller dispăruse. D. ieși din gang, îndreptându-se spre un taxi.

În apartamentul său întunecat, Spiel asculta atent lunga confesiune a lui D. Acesta, frapat de amabilitatea aparent reală a interlocutorului, încerca să-și tempereze avântul cu care venise și să dea întregii istorisiri un înțeles lesne de priceput. Cu toate acestea, în expozeul lui D. se strecurară din ce în ce mai clar defectele sale de vorbire care apăreau îndeosebi atunci când se afla sub presiunea timpului sau a influenței intimidante a celor din jur. D. recunoștea, cu o anumită furie, că Spiel îl domina prin simpla lui prezență, deși înfățișarea și gesturile acestuia nu făceau parte din apanajul unui individ impozant. Șocantă era asemănarea fizică dintre cei doi, fapt care-l făcea pe D. să aibă strania percepție a unui monolog rostit în fața oglinzii, iar puținele vorbe ale lui Spiel răsunau ca un ecou șters la frazele de introducere ale lui D. Acest dublaj video și sonor dădea naștere unei senzații inconfortabile pentru D., diminuându-i mult din forța expunerii, însă era conștient că nu putea scăpa oportunitatea de a discuta cu Muller, fie și în astfel de condiții neobișnuite, drept pentru care își adună resursele, încercând să și le folosească într-un mod cât mai eficient.

Începu prin a relata o istorie întortocheată a copilăriei sale, mizând pe conținutul lacrimogen, în măsură să creeze o primă breșă în muțenia agasantă a lui Spiel. Deși era stăpân pe subiect, redescoperind în timp real noi întâmplări de care uitase de mult timp, D. nu putu să nu constate că vorbele sale sunau neconvingător, șuvoiul lor rostogolindu-se cu un zgomot strident pe burlanul inundat de logoree. Dându-și seama că se afla pe un drum greșit, D. sări etapele copilăriei și adolescenței, îndreptându-se spre timpurile mai

recente, cele de dinaintea angajării sale în Instituție, de altfel singurele care puteau explica, într-o anumă măsură, decizia sa de a veni pe König Strasse și toată povestea care a urmat. Pe acest segment al confesiunii, D. căpătă curaj și luciditate, simțind că se află pe un teren pe care putea să-și ancoreze trainic argumentele. Discursul său se transformă într-unul elocvent, sau cel puțin așa i se părea.

Pe măsură ce vorbea, îl privea pe Spiel, căutând o reacție din partea acestuia, una care să-i dea sentimentul că nu vorbește în van, că spusele sale au un minim efect asupra acestuia. Însă Spiel rămânea la fel de impasibil ca și în urmă cu jumătate de oră, când îl invitase să ia loc pe fotoliul din mijlocul încăperii semiobscură și îmbibată cu un miros neplăcut, de tutun impregnat în tapițeria vechilor obiecte de mobilier. Dezamăgit de lipsa de receptivitate a gazdei sale, D. căuta rapid soluții de captare a interesului, dar nu reușea să se agațe de nimic care l-ar fi putut ajuta, cuvintele rămânând rostite pe o tonalitate fadă.

La un moment dat, tăcu, fără să-și mai ducă fraza până la capătul pe care oricum nu-l întrevedea cu limpezime. Îl obosise nu atât efortul de a se face înțeles, cât mai ales opacitatea celui de alături, care avea asupra lui un impact la fel de violent ca și o contradicție în forță a celor spuse până atunci. Tăcerea care se prelungea dădea o notă hilară poveștii sale. Totul părea minor, stupid, încâlcit și lipsit de substanță.

Muțenia lui Spiel nu era altceva decât abținerea cu greutate de la un hohot devastator de râs. Care se și porni, exact când D. se pregătea să se ridice de pe fotoliu și să plece. Un râs pițigăiat, calm, așezat, bine dozat. Un râs care-l urmări până la ușă și dincolo de ea, departe în stradă, în atmosfera cenușie ce învăluia König Strasse ca o pătură umedă și mirosind a canale desfundate.

După ceva timp, Muller fusese găsit împușcat. Pentru o clipă, D. se bucură. Destinul îi rezervase o soluție. Dar ceva din el nu mai era ca înainte. Își făcuse bagajele, apoi le deschise iarăși, aruncându-și hainele la întâmplare. Se simțea complet străin, atât sieși, cât și lucrurilor din jur.

Bănuielile poliției se îndreptară imediat asupra lui, astfel încât D. schimbă mohoreala apartamentului lui Loeb cu răceala arestului. Printre polițiști îl recunoscuse și pe cel care îi cercetase actele de identitate chiar în prima lui zi de ședere în Berlin.

Interogatoriile începură. Lente, apăsătoare. În care trebuia să dea detalii despre motivele pentru care venise acolo și, mai ales, de ce îl ura pe Muller. Întrebări la care D. nu reușea să răspundă coerent. Le spuse că își dorise o nouă identitate, o nouă viață în care să fie apreciat și respectat. Un loc în care să i se cunoască numele, un loc în care să capteze admirația tuturor, fără a epata. Pe măsură ce D. vorbea, polițiștii îl ascultau nedumeriți. Păreau nerăbdători ca toate formalitățile să se încheie și să scape de acest caz. D. obosise. Nici el nu-și mai asculta explicațiile. De altfel, nici nu mai credea în ele. Totul fusese o greșeală. O iluzie, o construcție prea complexă pentru el. Gonise după o fantasmă, neștiind că singura identitate reală este cea interioară și nu cea șampilată și avizată de către cei din jur. În arestul poliției, D. trăise spaima unei singurătăți maligne, care amenința să-i otrăvească psihicul. Efectele acesteia nu le bănuise a fi atât de rapide. Îi întorsese viața cu o sută optzeci de grade, răsturnându-i multe dintre convingerile sale. Eșafodajul planului său se prăbușise zi de zi, sub apăsarea perspectivei petrecerii anilor în închisoare. Patima unei identități noi, a unui statut social respectabil, i se păruse brusc frivolă, lipsită

de noimă. Da, și de data asta fusese un laș. Renunțase la un ideal, la primul scrâșnet al ușii celulei. Nu era altceva decât un cetățean oarecare, un nume pe un proces verbal, un emigrant țicnit.

Într-una din zile, D. fu eliberat. Între timp, se descoperise că asasinul lui Muller era un banal spărgător de case, identificat de un martor. Ieșit din clădirea poliției, D. rămase mult timp pe trotuar, privindu-i atent pe trecătorii indiferenți. O mare de necunoscuți îl înconjură apoi din toate părțile, până îl absorbi, împingându-l pe străzile orașului.

Acolo unde D. putu să strige, din toate puterile și cât se poate de penibil: „Ich bin ein Berliner!“.

Sfârșit

Table of Contents

[Ich bin ein Berliner](#)

Table of Contents

Ich bin ein Berliner	5
----------------------	---